

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . 2.20
na Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
na Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna podvrtata (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po 10 v
za dva- in večkrat . . . 15.,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

enostolpna podvrtata po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izjemni nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 138.

Navzdol.

Bitka na besarabski meji in skrajnem pasu vzhodne Galicije divja dalje, kljub temu, da že traja 30 dni in je stala rusko vojsko neizmernih žrtev. Z gotovostjo lahko cenimo žrtve dosedanje ofenzivne bitke na bližnjem vzhodu na 100.000 mrtvih, ranjenih in ujetih. In vendar divja bitka dalje in znova naskakuje množice ruske južne armade po kratkem odpočitju železni zid naše fronte. Izgubljen trud! Naj traja bitka še tako dolgo, naj Rusi pritegnejo še tako velika ojačenja in vržejo v ogenj, sedaj po preteku celega meseca brezuspešne ofenzive, je predor sovražnika v vzhodni Galiciji in na besarabski meji po človeški sodbi popolnoma izključen in nemogoč. Ob začetku vojne si je mogla številna ruska premoč še priboriti dokajšnje, četudi samo začasne uspehe, in prodreti v Črnovice in celo v Karpate; sedanjí predorni poizkusi pa so zgolj nesmiselno krvoprelitje, blazna žrtev na desetisoče človeških življenj. Rusko vojno vodstvo je moralo v teh 30 dneh bitke se vendar že doobara prepričati, da je naša fronta v vzhodni Galiciji in na besarabski meji nezavzetna, kakor je nezavzetna nemška fronta na zapadu in naša krasna fronta na jugozapadu.

Da, tudi na vzhodu imamo sedaj nezavzetni železni zid, ob katerem se mora brezpogojno razbiti vsak ruski naval. Popolnoma ponesrečena novoletna ruska ofenziva jasno kaže, da je tudi moč vzhodnega sovražnika tako izčrpana, da ni več sposoben za najmanjši uspeh na našo škodo. Tako gre vojaška moč vseh naših sovražnikov neizprosno navzdol, dočim se naša moč neprestano pomlaja in krepi. Na vseh bojiščih so potekle vse sovražne ofenzive popolnoma brezuspešno, brezuspešno poteka in bo potekla tudi sedanja ruska ofenziva. Kaj vendar še upajo naši nasprotniki, na kaj se zanašajo, kakšen Deus ex machina naj jim pomaga? Francozi in Angleži na zapadu in jugovzhodu, Italijani na jugozapadu in Rusi na severovzhodu so na lastnem mesu dobobra izkusili našo nepremagljivost, našo neumljivo silo in moč in se izkrvavali ob njej, da so slabi kakor otroci, ki se komaj uči hoditi in ne more preko najmanjše ovire. In ti naj bi popravili vojno srečo nam na škodo in sebi v korist, ti naj bi nam iztrgali dosedanje uspehe?! In to potem, ko se jim je na Balkanu podrl zadnji vogelni steber njihovih načrtov, ko je Lovčen avstrijski in je Črna-gora odložila orožje? Zares: kogar bogovi sovražijo, ga udarijo s slepoto. Za naše sovražnike je odprta le še ena pot: Navzdol!

Pismo s Holandskega.

V tej svetovni vojni igrata laž in prevara res silno vlogo in izvajata usodepoln pritisk na veliko množico dobro mislečih duhov v nevtralnih državah. Še v večji meri pa velja to večkrat o kaki posamezni besedi, ki navadno otrovajoče učinkuje in zelo lahko kratki resnico. Angleški ministri sedaj ne poznajo hvaležnejšega predmeta za svojo obrambo in ščuvanje na vojno, kakor da kažejo lahkoverni množici na nemški militarizem, češ da žuga vpropasti ves civilizirani svet. V svoji zaslepljenosti pa nikakor ne uvidevajo, da ravno v tem na prav dosleden način obsojajo svoj marinizem. V svoji narodni pesmi: Britannia rules the Waves se klanjajo svoji domovini kot edinemu gospodarju svetovnih morij. Zgodovina nas uči, da so Angleži storili nasilje po vrsti vsem onim državam, ki so se pouspele do večje moči na morju, kakor Holandsko, Španija, Francija in Dansko. Resnici vključ je naša beseda »militarizem« pri ententi pravi odmev. Vsekako pa se moramo čuditi, da so mnogi nevtralcil hlastnili po tej vadi. Mnogi holandski listi trobijo, da je vkorakanje nemških čet v Belgijo in namišljeno kršenje nevtralnosti posledica militarizma. Bistvo te obdolžitve je sledeča obtožba: Nemčija ima največjo vojaško moč na svetu in tedaj ogroža mir. Povprečno so častniki prevzetni in ošabni napram moštvo in civilnemu prebivalstvu. Če primerjamo število vojaških obvezancev v evropskih državah v razmerju s številom prebivalstva, se skoro gotovo pokaže, da Francija, ki ima manj prebivalstva, razmeroma prekaša Nemčijo po številu svojih čet. Odkar je vpeljana splošna brambna dolžnost, velja tudi za našo deželo enak zaključek. Ne sme se trditi, da se ne bi vsled stroge discipline v nemški armadi dogajali posamezni slučajji prevelike strogosti. Vendar bi pa bilo krivično in neresnično, izgrede in prešernost posameznikov podtikati celemu častništvu. Častništvo se pač zaveda svojega odgovornega mesta. Angleška vlada pa išče kake pretveze, kako bi izbrisala na sebi krivico, katero je storila vsled zločinske napovedi vojne, ter samoumevno pričakuje, da glede tega z njo soglašajo njeni zavezniki. Časnikarska veselisa in prekomorski kabli, ki so, kakor znano, v angleški službi, znajo izbornu uplirati na nevtralne države in jih loviti v svoje mreže. Povsod se piše, da se mora zatreti nemški militarizem, sovražnik prave kulture. Vsi sovražniki temu radevolje pritrjujejo. Svetovna zgodovina pa potrjuje, da so Nemci v primeri s Francozi in Angleži le malokdaj nastopali osvojevalno. Nasprotno pa imajo Angleži in Rusi tretjino našega planeta v svoji posesti, in še ni utešeno njihovo poželenje po zemlji;

Francozi pa zahtevajo v svoji maščevalni zaslepljenosti Alzacijo in Lotaringijo, kateri so ob prejšnjih letih po večini uropali oslavljeni Nemčiji. Kakšna logika!

Vsled stalnega naraščanja nemškega prebivalstva in vsled mogočnega razvoja industrije, ki je zahtevala novih ozemelj za razpečavanje svojih izdelkov, so se ustanovile razmeroma majhne kolonije v Tihem oceanu, v Afriki in na Kitajskem. To pa je povzročilo v Angliji velikanski ropot, ki je o priliki maroškega vprašanja pred nekaj leti spravljal v strah celo Evropo in je bil predigra k frivolni zanetitvi bodoče svetovne vojne. Pravo roganje torej je in ostane za vedno zločinska obtožba od strani Greya in Asquitha, da je nemški militarizem zanetil ta strašni svetovni požar. Nič drugega kakor zavist, ki je zapeljala tudi prva dva človeka in vrgla v bedo vse človeštvo, je gnala angleško vlado v strašno svetovno vojno.

Z napetostjo zasledujemo pri nas vojni položaj na Balkanu. Zdi se, da se vedno bolj potrjujejo znamenite besede prejšnjega poslanika v Berlinu: Odločitev je na vzhodu. Umor v Sarajevu je maščevan. Ubogo srbsko ljudstvo se mora strašno pokoriti za sramotna dejanja svoje vlade. Po dolgem obotavljanju so stopili Bolgari na bojno pozorišče in osrednjima veselilama podali v zvezo roko. Izkazali so se kot izredno hrabri bojovníci. Z njihovo pomočjo gredo srbske čete popolnoma razpadu nasproti. Grška bo pač ostala nevtralna, dasi ententa zelo pritiska na njo. Njen knez ravna pametneje kakor belgijski kralj, ki je popolnoma zaupajoč na angleško pomoč in francosko moč zavrnil prošnjo nemškega cesarja, naj dovoli prost prehod proti vsaki odškodnini. Grški kralj hoče obvarovati svoje ljudstvo pred grozotami vojne in ne goji napačnega domoljubja.

Svet je postal zopet za skušnjo bogatejši, da se nazori odličnih katolikov pri presojevanju političnih vprašanj velike dalekosežnosti nevarno cepijo, in kar je še slabše, da so krivi nerazumljivega protislovja in nedoslednosti. O priliki takozvanega kršenja belgijske nevtralnosti je večina katoliških holandskih listov vzdignila grozen ropot ter ni hotela pripoznati, da ta korak opravičuje samoobramba Nemčije. Danes, ko Francija in Anglija na najnesramnejši način kršita grško nevtralnost in preplavljata s svojimi četami Grško mejo, je naše časopisje bolj oprezno v svoji sodbi, najbrže iz ozira na entento; nasprotno pa se časopisje ne plaši pri vsaki umestni in neumestni priliki dolžiti Nemčije šovinizma in celo barbarstva.

Vojni dogodki v Mezopotamiji.

Radost ententnega časopisja ni poznala meje, ko se je pred nekaj tedni posrečilo britsko-indijskemu ekspedicijskemu zboru z generalom Townsendom na čelu, da so potisnili šibke turške čete iz postojank pri Kut el Amara nazaj na Bagdad.

Angleži, v petkratni premoči, so mogli obrniti izdatne sile proti levemu turškemu krilu, dočim so po reki Tigris prodirajoči topovski čolni obstreljevali desno osmansko krilo, ki se je naslanjalo na obrežje. Šele po tridnevnem vročem boju so se umaknili Turki v Asisije, pol pota med Kut el Amara in Bagdadom. Angleži so se že smatrali za lastnike Bagdada, katerega so se nameravali polastiti s pomočjo škit-skih plemen na jugu, katere so ščuvali k ustaji. Sanjali so že o posesti bagdadske železnice, o ogrožanju turškega krila ob Vanskem jezeru in napadu na Carigrad.

A radost je trajala le malo časa. Po načrtu ojačeni turški oddelki so se že koncem novembra lahko zopet lotili ofenzive. Angleži so bili tepeni pri Ktesifonu, 30 km južno od Bagdada, so izgubili okrog 2000 mrtvih in ujetih mož in so zbežali čisto v neredu v prejšnje postojanke pri Kut el Amara. Stanovitno napredovanje Turkov je dovedlo do zajetja šestih indijskih bataljonov v Kut el Amara, dočim se je morala umakniti angleška glavna sila nizdolu ob Tigrisu.

Angleška vlada bi v uradnih objavah rada zmanjšala obseg angleške pobeze in trdi, da so se morali vrniti na bolj zadaj ležeče pozicije radi tega, ker jim je nedostajalo vode. Tudi je dognala njihova konjenica, da so turške čete pri Ktesifonu šteje štiri pehotne divizije s kurdsko in arabsko konjenico, torej nad 25.000 pušk.

Važnost turške zmage pa je jasna, ako se zavemo vrednosti in pomena doslej ogroženega Bagdada, ki stoji ob zgodovinski važnih prometnih cestah od Perzijskega zaliva v Sirijo, Armenijo, Kurdistan in Perzijo. Reki Eufrat in Tigris se tu približata druga drugi tako blizu, da lahko veljata po med njima se nahajajočih prekopih za enotno in skupno vodovje.

Vrhteja je Bagdad politično in gospodarsko središče Mezopotamiji, sedež najvišjih vojaških oblastim, katerim so v mnogih ozirih podrejene tudi civilne upravne oblasti. Mesto je ustanovil v drugi polovici osmega stoletja kalif Mansur, in stoji na obeh bregovih reke Tigris. Dva 250 m dolga mostova vezeta obe polovici mesta. Po reki je v rednih časih do Basre doli živahen promet. Stanovnikov ima mesto 80 tisoč, ki so Arabci, Kurdi, Armenci, Židi,

LISTEK.

Judenburg.

Mesto na Zg. Štajerskem, katero je bilo prej nam Kranjcem komaj po imenu znano, pozna zdaj skoraj vsaka vasi pri nas, saj je iz vsake vasi na Kranjskem kdo tukaj, kjer je zdaj sedež našega polka. Koliko pisem priroma in odroma vsak dan iz tega kraja tja čez Koroško na našo Kranjsko. Koliko tihih srčnih pozdravov in skritih želja!

Mesto samo ima približno tako lego kot naš Kranj. Krog in krog je obdano od gorovja, spodaj pod njim pa se vije Mura, ob kateri stoje velike tovarne. Je izrazit industrijski kraj. Ne daleč od Judenburga se nahajajo premoškopi alpske montanske družbe. Cela črta od Brucka čez Leoben, Knittelfeld do Judenburga in še naprej proti koroški meji je znamenito industrijsko ozemlje. Tovarne na desni in levi železniške črte. Stotisoči delavcev, med njimi tudi mnogo Slovencev, zlasti krog Leobna in Knittelfelda, dela trpi in živi tukaj v mirnem času. So cele vasi, po katerih srečavaš lahko ljudi, ki govorijo slovensko, katerih otroci pa že ne znajo več . . .

Mesto Judenburg leži zelo slikovito,

samo pa ne nudi nič posebnega. Je dolga vasi, v kateri se nahaja samo par lepših stavb. Glavni trg s parkom in mogočnim, samostojno stoječim cerkvenim stolpom, je dokaj slikovit. Cerkev pa ne nudi ne po svoji notranjosti in ne po zunanosti kaj posebnega.

Prekrasni pa so izprehodi v okolico mesta po skrivnostno temnih smrekovih gozdovih, ali pa po širokih, belih cestah proti Weisskirchnu ali St. Petru. Po planinah krog in krog pa se dvigajo značilni zgornjestažerski domovi, v katerih naletiš na ljudi, ki so ti že znani iz Roseggerjevih povesti in romanov. Imel sem večkrat priliko pogledati v marsikateri teh domov in našel sem povsod prijazno in postrežljivo ljudstvo. Eno posebnost sem tudi opazil, to namreč, da je po teh domovih lokalno zgornjestažersko časopisje močno razširjeno. Po domovih delavstva pa prevladuje graški »Arbeiterwille« in strokovno časopisje. Srečal sem žene iz teh domov, s katerimi se je dalo temeljito in znamenito govoriti o važnih javnih vprašanjih. Njih možje so v vojski, njihovo življenje doma pa je navezano na državno podporo, ki je v primeri z veliko tukajšnjo draginjo zelo pičila.

Prekrasen je pogled iz Judenburga zvečer proti kolodvoru, v čigar bližini leže tovarne. Luč pri luči, visoki dimniki, okrog inokrog pa temna voda, vjeta v mogočne jezove. Njen tek je potuhnjeno len.

Kakšna je mestna uprava, mi ni znano. Popolnoma razumljivo je, da ima socialno-demokratska stranka skoraj polovično večino v mestnem zastopstvu. Med to frakcijo igra posebno važno vlogo tukajšnji posestnik in gostilničar K. Je Slovenec iz naše Gorenjske, katero pa je zapustil že pred približno 35 leti kot mlad delavec v fabriki. Zdal pa je ugleden meščan in kar je glavno, med tukajšnjim delavstvom izredno priljubljen. Njegova hiša je kot informacijska pisarna, odprta vsakomur. Z izredno živahnostjo in žilavostjo se je vrgel zlasti na aprovizacijsko vprašanje. Delavske žene, katerih možje so v vojski, so polne hvale o njem. Mož je zelo simpatičen v obče-vanju. Ima v svoji gostilni naročenih več slovenskih časopisov. V večernih urah je njegova gostilna polna naših domačinov — vojakov.

Protestantizem je v tem mestu močno razširjen. Protestanti imajo tu svojo cerkev. Soproga tukajšnjega pastora je hči znamenitega nemškega generala, ki se je odlikoval zlasti na severnem bojišču. Njen mož je že začetkom vojske stopil v nemško armado; ona pa je šla nadprav poučevati protestantsko deco. Zanimivo!

Po judih je dobilo mesto svoje ime. Pravijo, da so že od nekdaj tukaj. Posestniki so mnogih prodajalen, njih naselbina je močna, tudi oni imajo tu svoj tem-

pelj. Nekdanji veliki benediktinski samostan služi za vojašnico, v samostanski cerkvi se pa nahaja zdaj vojaško skladišče. Tudi druga, nova, pa še ne dodelana katoliška cerkev pred mostom, cerkev svete Magdalene, služi vojakom za skladišče. Če stopiš zvečer krog 6. ure v stolno cerkev, dobiš notri množico naših fantov in mož-vojakov, ki molijo večer za večerom glasno rožni venec in litanije. Vsak mesec enkrat pa pride iz Knittelfelda odnotni vojaški kurat, slovenski kaplan iz Kranjske, ki opravi službo božjo s slovensko pridigo, popoldne pri petih slovenskih litanijah pa odmeva po cerkvi tudi naša

Marija, k Tebi . . .

Včeraj je bila prelepa jesenska nedelja. Po solnčnem popoldnevu je nastopil jasen, mrzel jesenski večer. Ostal sem doma in moja gospodinja mi je skuhala čaja. Moja gospodinja je še mlada žena fabriškega delavca. Njen mož je skoraj eno leto vjet v Sibiriji in zato je njeno življenje težko. Kópica nedorastlih otrok, draginja, majhna podpora. Mnog tisoč jih je, ki deli z njo žalostno usodo . . . Otroci so že spali, ona pa je ostala v moji sobi pri gorki peči in razgovor se nama je razvil o mestu in drugem. Pa mi je pripovedovala:

»Pred več sto in sto leti so divjali v tem mestu hudi boji med judi in kristjani.

Nestorijani in Turki. Mohamedanski škiti in Suniti niso prijazni.

Pomen mesta Bagdada se je zvišal znamenito ne kot trdnjava, ker kaže komaj še nekaj sledov nekdanjih utrd, temveč po železniškem načrtu, ki naj bi bil preko Bagdada zvezel Carigrad z mestom Koveitom ob Perzijskem zalivu. Promet iz Bagdada v Armenijo in Sirijo se vzdržuje največ po karavanski cesti preko Mosula. Za malenkostne tovore se rabijo tudi jaderne na reki Eufratu. Mnogo blaga se preveže tudi po tej poti: iz Aleppa po izgotovljeni železnici do Djerabisa, potem po Eufratu nizdolu do Feludje in od tod z velblodskimi karavanami v Bagdad. Pred početkom vojne je bilo baje izvršenih 50 kilometrov železnice, ki je izmerjena iz Bagdada proti severu v Chanekin.

Ktesifon, tovariš današnjih bojev, je danes razvalina. Nekdaj mogočno glavno mesto Parfijanov ima danes le še ostanke palače Nuširvanove, katere 30 m visoki oblok pri glavnem vhodu mogočno štrli kvišku iznad razvalin.

× × ×

»Novoe Vremja« pišejo iz Londona, da so opvzročile angleški poraz v tigriški fronti predvsem slabe proizvodne naprave. Poveljnik ekspedicijskega zbora, general Townsend, ni imel zanesljivih poročil o tem, da so dobili Turki izdatnih ojačenj, in sicer največ redne turške pehote in topništva. Posrečilo se je sicer Angležem, da so odbili izredne prednje straže, a ko so zadeli na redne turške čete, se nezgoda ni dala odvrniti več. V Kut el Amara so se prikrila naglo vrnila se angleška krdela v pripravljenih postojankah. A zelo verjetno je, da se bodo morala umakniti še dalje nazaj, čisto do Perzijskega zaliva. Tu se bo preustrojil ekspedicijski zbor in vojna pričela iznova. Generala Townsenda bodo najbrž odpoklicali.

Ta nezgoda — pišejo »Novoe Vremja« dalje — ni obžalovanja vredna samo za Angleže, temveč tudi za Ruse, ker se naravnost tiče njihovih razmer. Posebno v Perziji so izzvali dogodki ob Tigrisu pozornost. Paziti je treba tudi na arabska plemena, ki so se pokazala doslej vseskozi nezanesljiva. Izpočetka so se borila nekatera plemena na angleški strani, a ko se je bližala odločitev so ostavila angleški tabor in se po večini združila s Turki.

Izpod Sv. Gore.

Goriško, jan. 1916.

Črnovojnik, družinski oče, kateremu je dobra in skrbna žena umrla dne 26. maja 1915 pustivši mu tri neboljane otročiče, mi je te dni pisal lepo, naravnost programatično pismo, vredno, da se je javi širšemu občinstvu, osobito še vojakom v fronti, v spodbudo in prelepi zgled!

× × ×

Časti gospod dekan!

Štejem si v dolžnost, da Vam naznam, kako je z menoj in kje sem. Dolgo je čakal naš bataljon, a nazadnje je prišla vrsta tudi na nas, da zastavimo svoje moči v bran domovine. Bil sem v hudih pozicijah, brez kritja, pa vseeno mi je bil ljubi Bog še tako milostljiv, da sem jo sedaj unesel le z malimi ranami. Ne vem, ali je

Judje so hoteli zatreji kristjane. Skovali so skrivno zaroto. Zbirali so se v hiši uglednega judovskega meščana, pri katerem je služila deklica kristjana. Ta je neki večer slišala skrivnostno posvetovanje judovskih veljakov. Načrt je bil sledeči: ob priliki velike procesije, katero so nameravali prirediti kristjani, bodo polivali judje na kristjanske množice razbeljeno olje iz oken judovskih hiš. Ko je deklica to slišala, je bilo njeno srce žalostno. V žalosti jo je našel tudi njen fant, toda ona se mu ni upala povedati vzroka svoje žalosti. Šele po dolgem prigovarjanju je odkrila svojemu ljubljencu strašni judovski načrt. Fant je povedal naprej in začelo se je strašno klanje judov po vsem mestu. Na neki hiši v mestu se vidi še odtis glave zadnjega juda, katerega so pritisnili k zidu in ga zmečkali.

To je bilo pred mnogo sto leti.

Tako mi je pripovedovala ta žena.

Večer je bil. Večer v jeseni, ko cveto zadnje rože, pripravljene za okras grobov. Po cesti so se vračali vojniki domov. Bližala se je deveta ura. Z njimi je šla pesem, pesem naših domov:

Rože je na vrtu plela,
pela je pesem glasno...

Od tam nekje daleč pa je umirala druga:

Dekle, zakaj si tako žalostno...

Pozdravi!

...

To je bil pozdrav iz Judenburga jeseni. Te vrste so počivale do zdaj v mojem kovčku. Zdaj pa — ko že čakamo na pomlad — pošiljam iskrene pozdrave iz Zagreba domov in v Judenburg našim fantom. Bila jim sreča mila!

P.

ta milost samo za to, da se spolnim v verskih dolžnostih, ali pa bom res imel še toliko milosti od Boga, da se še kdaj po teh strašnih časih vrnem domov! Moje zakonsko veselje sem že davno izgubil, je pač bila božja volja taka. Odkrito Vam povem, edino, kar me še vleče domov, so moji ljubi otročiči, katere imam vedno pred očmi. O, da bi mi bil ljubi Bog tako milostljiv, da bi se še vrnil in da bi tiste otroke odredil, da ne bi bili drugim napotil! Zdaj bivam na Dunaju. Tukaj je dobro, in ta, ki ima količkaj pobožnosti, je lahko vsak dan pri sveti maši, pa še na zrak mu ni treba radi tega.

Moje male rane se bodo kmalu zacelile; treba bode zopet na fronto in jaz ne vem, kaka usoda me čaka. Če padem..., se Vam priporočam v molitev, če se pa še kdaj vrnem, obljubim: da posvetim vse svoje moči, da vzgojim moje otroke, kar se bole dalo, v verskih dolžnostih in vsakdanjih potrebah!

Res da je v naši vasi strašno nevarno, pa vendar upam, da ste še zdravi in ljubi Bog naj Vas ohrani še mnogo let!

Srčno Vas pozdravlja Vam vdani

M. A.

Dobili smo še par drugih pisem s fronte v katerih beremo o »čudovitih potih božje previdnosti, o skušnjavah« ali naj bi obupal ali iskal tolažbe v veri, ter o »miru in tolažbi, ki jo nudi vera.« Naši vojniki so doživeli resnico Gospodovih besed: »Pridite k meni vsi, ki trpite in ste obteženi in jaz vas pokrepčam!«

Trobenice...

Trobenice trobijo, oznanjajo pomlad! A kaj, ko zime še ni bilo? Je li mar letos ne bo? Navadno je pri nas o Svečnici zime konec! Pa naj bo tako ali tako, pomlad se bliža z urnimi koraki in treba je misliti na obdelovanje polja. Je li je homo obdelal letos mi tukaj v fronti?

× × ×

Jaz posedujem topot samo prostran vrt, ki ga je nekoč blagopokojni duhoviti spiritual dr. Jos. Pavlica imenoval vrt zdravja!

Moj vrt je že obdelan najmanj za tri leta naprej!

Ali sem pa kaj hud? Čemu! Radevolje sem dal tudi vrt na altar domovine a upam, da mi zmagoslavna domovina pomore še k lepšemu in bolj zdravemu vrtu!

Naši okoličani pa se že pripravljajo, da svoje rodovito polje obdelajo tudi letos, kakor lani, kakor prejšnja leta.

Dobro umejo, da treba grudo v teh izrednih razmerah kar najizdatneje izrebiti. Preživeti treba ljudi in živino! Naš okoličanski kmet je vztrajen delavec: ob svojem času dela noč in dan. Bratovske pomoči pri obdelovanju polja sosedom in drugim ne odreče: od hiše do hiše, od njive do njive! Ampak sena bo treba za teh par parov volov, ki so še ostali po vaseh. Brez sena — ne bode mogoče obdelati polja. Oskrbite nam sena.

Veseli nas je, ko smo čuli o potrebnih korakih merodajnih činiteljev, da se nam da brezplačno ali vsaj po znižanih cenah potrebnih semen za setev in saditev, da se nam da delavcev, vprežne živine na razpolago! To nam daje poguma in naši okoliški kmetje store svojo stanovsko dolžnost v najvišji meri, osobito, ker je letos njih stanovska obremenitev doslovno še domovinska ali patriotska dolžnost! Upamo celo, da v dveh mesecih bodo Števerjan, Ločnik in Fortin že v naših rokah, kar nam bo delo na polju kajpada ne le olajšalo ampak tudi posladilo. Bog daj in Marija!

Bojna kronika.

Prve dni v tednu skoro vsaki dan borba zrakovlovov v zraku nad našimi glavami. Posebno v ponedeljek je bilo zanimivo, ko je neki mali naš golob oborožen s strojno puško preganjal dva sovražna dvokrilnika. Zdelo se nam je, da strelja infanterija na cesti, ali da je strojna puška na kakem avtu zasledovala sovražnika, dokler se nam ni bliže pokazal mali golob, ki je ponosno obkrožal nebesni svod okoli in okoli ozkovalnega balona, ki se topot ni umaknil!

V četrtek zvečer je sovražnik obstreljeval Gorico. V dobri uri je padlo v bližino in daljo okoli sodne palače 30 granat. Škoda je neznana.

V petek na noč je bil naš bombardement Oslavja. Oslavje smo zasedli in ujeli nad 1000 sovražnikov, med njimi 34 častnikov z majorjem na čelu. Tudi Doberdob je obstreljeval sovražnik. V soboto popoldne so korakali ujetniki skozi št. Peter. Bili so zelo revno opremljeni, oblečeni za Tripolis, njih sreča, da letos tu ni zime, — z raztrganimi čevlji iz katerih so štrleli umazani oboki. Vojakom pa mi tega nič ne zamerimo, kriva je njih vojna uprava.

Iz Bilj.

Bilje, 14. januarja 1916.

Poročali ste v Vašem cenjenem listu, da je granata udarila v biljensko cerkev ter jo poškodovala — da je bila cerkev za silo pokrita, pa vihar jo je zopet odkril — da je bilo dobička od razprodanih razglednic cel tisočak. Hotel sem se osebno prepričati na licu mesta, kaj je na tem resnice — in tu podajam natančno poročilo.

Dne 15. in 16. decembra so zmetali Italijani mnogo granat in šrapnelov v Bilje. Ena granata je zadela cerkev — razpočila se je na streh inad presbiterijem — tu razrušila streho in obok. Granatni drobci so močno poškodovali glavni altar in sploh cel presbiterij. Olnata podoba svetega Antona v glavnem oltarju, (ki jo je slikal pred menda 250 leti neki Pavel N.), je na več krajih preluknjana in raztrgana. Kip sv. Petra je razbit, ravno tako kipi angelov in križ nad oltarjem — sv. Cirilu je odneslo glavo — sv. Metod še stoji cel, seveda na več mestih oškrljen — dve sliki križvega pota raztrgani — tlak preluknjani — obhajilna miza in stopnice pred njo deloma razbite. — Večji in manjši granatni kosci so prileteli tudi po cerkvi v spovednico, na prižnico in v klopi — vdrla celo na kor, tako da so orgle odpovedale službo — cerkvene stene in slike so na več krajih oškrljene. Granatni drobec je vdrl tudi v tabernakelj — pa vendar se ni dotaknil niti ciborija niti Najsvetejšega.

Prvi pogled po cerkvi je bil srcepretrsujoč — ljudje so jokali, ko so videli razbito lično cerkev, ki nima kapitalov — temveč so jo sezidali, vzdrževali in neprestano kinčali vinarji požrtvovalnih duhovljanov, ki so bili ponosni na svojo lično bogato okrašeno cerkev — a trdna volja duhovljanov je, če hočejo cerkev tako popraviti, da bo še lepša kot prej.

Neprijetno je bilo maševati v razbiti in odkriti cerkvi pozimi — v vetru in dežju — maševalo se je na stranskem oltarju Mateje božje, ki je ostal nepoškodovan. Veter je vpihal s sveče, obračal brez potrebe liste v mislu, privzdigoval mašni plašč, metal pesek in dežne kaplje v obraz mašniku in pričujočim — hotel tudi hostijo vzeti iz ciborija — duhovnik si je namreč pomagala na ta način, da je imel med sv. mašo hostijo v ciboriju namesto na korporalu. Po cerkvi pa je bilo čuti pritajene vzdihe in bilo videti solzne oči.

Na prošnjo domačega gospoda kurata je vojaštvo drage volje dalo material in delavce na razpolago, da se je cerkvena streha vsaj za silo popravila — dekleta iz Marijine družbe so z zelenjem in cvetjem okinčale glavni altar — orgle so zopet zadonele — in tako se je o Božiču vsila slovesna polnočnica s peto sv. mašo — ljudstva je bilo nabito polna cerkev — po cerkvi so se razlegale mile božične pesmi. — Vsak dan se vrši v cerkvi služba božja — spoveduje in obhaja — v treh tednih je bilo vendarle čez tisoč sv. obhajil — pač še vedno lepo število, če se pomisli, da so skoro vse šipe razbite — vrata razpokana — dež uhaja skozi razne razpokline.

Kaj pa s tisočakom — dobička na razglednicah fotografiranega razdejanja za popravbo cerkve — ta tisočak bi si vsi v Biljah želeli — pa žalibog do sedaj je dobička pri razprodanih razglednicah le 50 K — tudi nekaj — Bog daj, da bi dosegli tisočak z razprodanih omenjenih razglednic — pa ni upanja — ker ni niti toliko kart dobiti — niti toliko kupcev, ki bi pripomogli do tisočaka. — Raznih milodarov je že čez 300 K, ker je domači gospod kurat prepustil svoj običajni božični »ofer« za popravbo cerkve in zato je bil ta »ofer« obilnejši kot prejšnja leta — tudi domačini so že nekaj darovali — pa tudi vojniki so prinesli v zakristijo v papir zavit denar rekoč: »za cerkev«. — Bog daj mnogo posnemačev!

Kaj pa z zopetnim odkritjem cerkve? Hvala Bogu, do sedaj vsaj je vse v redu. — Res je vihar odtrgal nekaj kosov katraniranega papirja, ki je prabit na deske, s katerimi je krita streha nad presbiterijem pa to je hitro popravljeno. Tudi šipe bodo kmalu v oknih — le težko jih je sedaj dobiti v tem ozemlju.

Torej ni še tako hudo v Biljah — treba je le nekoliko korajže in previdnosti — pa gre. Človeških žrtv dosedaj še ni bilo — če je udarila granata na levo so bežali ljudje na desno — če se je razpočila pred hišo, so tekli k sosedu — ko je udarila pri sosedu, so bežali v svoje hiše, kjer so se čutili še najbolj varne. Vsi pa želijo, da bi se urednično poročilo v »Slovenec«: »samo razprodaja fotografiranih slik razdejanega oltarja je donesla za popravbo tisočak.« — Kar še ni — naj se zgodi — slike se dobio do sedaj le pri kuracijskem uradu v Biljah po 30 vin. — več skupaj ceneje; preplačila se hvaležno sprejemajo.

Podgoričan.

V So'kanu.

15. jan. 1916.

o padcu Lovčena smo izvedeli še isti dan telefoničnim potom. Naši častniki so

hotelu to novico takoj sporočiti našemu sovržniku, ki nas vsak dan tako ljubezno gleda. S takimiimenovanim megafonom (cev, po kateri se more v daljavo klicati), so povedali sovragu novico. Italijani pa so kar zbesneli, ko so slišali to vest. Začeli so s topovi streljati na vse strani. Nič niso pazili, kam merijo. Zato je večina granat bilo izstreljenih brez uspeha, nekatere so pa tudi povzročile škodo. Žrtv je bilo tudi, pa ne veliko.

Včeraj 14. t. m. smo zvedeli zopet o padcu črnogorske prestolnice Cetinje. — Vprašal sem častnike, ako bodo tudi sedaj obvestili Lahe z megafonom. Povedali so, da jih bodo drugače obvestili in so jih tudi. Že popoldne včeraj se je čulo precej streljanja iz topov. Točno ob 9. uri zvečer so pa začeli tuliti naši topovi, da je bilo grozno, in sovrag je odgovarjal. Meni se je topovsko gromenje zelo dopadlo, ker sem vedel, zakaj se gre. Šel sem še pred 9. uro počivat in sem sladko zaspal, nič me niso motili topovi. Ob pol 11. uri me vpraša stotnik A. po najmodernejšem telefonu, če že spim. Ko se mu oglašim, mi pove: »Izvrstno smo Lahe obvestili o padcu Cetinja. Oslavje smo nocoj osvojili, jetnikov je polno, tudi oficirjev in mrtvih je brez števila.« Jaz sem zaklical v postelji: »Živijo avstrijska armada!« Danes je pa tudi toliko laških ujetnikov, da se komaj gibljemo. In kako so veseli, da še živijo! No, častniki so žalostni.

Poškodovani sta cerkvi v Pevmi in sv. Katarine pri Krombergu.

Kromberg so pretekli teden tudi zelo obstreljevali, posebno so padale granate okrog župnišča, a g. Vinkotu se zopet ni nič hudega zgodilo, dasi mu je kos granate letel tako blizu nad glavo, da mu je odnesel gumb od kape.

Pozdravi! I. Rejec, župnik.

Črte z Italijanskega bojišča.

Že večkrat sem čital, zlasti po slovenskih časopisih, svarilo onemu ljudstvu, ki je danes ali jutri primorano vsled vojne nevarnosti zapustiti svoja domovja, da naj se ne dá slepiti z nado, da je imetje varno, če se zakopje v zemljo.

Da temu res ni tako, bi lahko navedel več slučajev, navedem pa tu le enega, ker je nam vojakom napravil korist in zabavo.

V nekem selu blizu Doberdobske planote se je zelo prizadeval Lahon nekega dne, doseči z granatami našo topniško pozicijo. Vse navskriž je pošiljal svoje železne pozdrave, ki so padali po kamenju in po zemlji, da je žvižgalo, cvililo kot bi bil sodnji dan. Nismo se mi pri peloti dosti zmenili za to ter hodili brezskrbno semintje, topništvo pa je odgovarjalo tem pozdravom le semintje tudi z železom. To Lahonu seveda ni ugajalo, marsikak železni drobec naših baterij mu je »pošegetal« kožo. Da je temu le res, smo po njegovem ljutem streljanju posnemali. Eden njegovih težkih izstrelkov je butnil na vrt za zelenjavo pri neki hiši. Škoda ni napravilo, pač pa je laška granata odkrila sodec svinjske masti, ki jo je ljudstvo, namesto da bi jo prodalo vojakom, raje zakopalo. Takoj smo bili pri tem zakladu in devali mast v jedilne skledice, ker nekateri so trdili, da je za kruh namazati prav dobra. Poskusil je vsak šele pozneje, če je temu res, toda kaka prevara. Za užitek ni bila več, pač pa je nekdo predlagal, da si mažemo čevlje z njo, in res, čez dobro uro si videl ljudi naše stotnije z osnaženimi obuvali kot bi jih ravno kar dobili iz tovarne.

Nekaj vojakov pa je šlo razkopavat dalje, češ, kjer je zakopanega nekaj, bo najbrž tudi več. Če so še kaj našli, mi ni znano, ker se za to nisem zanimal več, pač pa mi je prišlo na misel po časnikih objavljeno svarilo ljudstvu, ki mora svoja domovja zapuščati, radi tega trdim tudi jaz, da v vojnem času niso stvari niti zakopane na varno.

Zadnje čase je pričel Lahon naše postojanke obmetavati s takozvanimi smrdljivimi bombami, katere take pline razprše, da človeka popolnoma otmotijo. Vsled tega smo prejeli vsak po eno krinko, katere so iz gumija, z vdelenimi očali in pripravo za sopljenje, katere pa je tako narejena, da se pri sopljenju strupeni plini uničijo, oziroma ne morejo učinkovati. Ko natakemo take krinke, smo izgledali kot strahovi, naše ženske bi pač bežale ob pogledu na te »pošasti«. Lahu se pa vendar gotovo čudno dozdeva, da nam Avstrijcem njegov »smrad« ne škodi, kajti še vselej, kadar je po takem napadu poslal proti nam pehoto, je bil z dobro merjenim puškinim ognjem prav pošteno sprejet. Gotovo je jeze pihal. Zato pa, ker nam ne more do kože, se hoče iz nas pa šaliti. Tako je neko zelo megleno in temno noč postavil enega svojih mrtvecev, ga podprl s potrebno oporo in mu obesil na ramena avstrijsko »tornistro«. Nam je bilo to, ko se je razkadila proti poldnevu megla in smo to opazili, v zabavo, spoznali pa, da pri laški »velekulturi« niti lastni mrtveci ne dobijo pokoja, ki bi ga zaslužili, če so za njihovo grabežljivo hinavščino prelili kri, žrtvovali življenje! Pošten človek se

nad takim početjem zgraža, a tam pri njih so menda vsa blažja človeška čustva zamrla.

Pismo iz Gorice.

Po dolgem deževnem in meglenem odmoru, v katerem se je skoraj neopazno zamenjalo staro leto z novim, se je nad Gorico zopet zgrnilo lepo modro nebo in zimsko sonce je z vso toploto objelo svojo težko preizkušeno hčerko — solnčno Gorico. Zavladali so dnevi, kakor takrat, ko smo polni nevzdržnega veselja hiteli na kratek zimski izlet v St. Maver, v Grojno ali na Kalvarijo in je naša pesem svobodno kipela v božo naravo, kopajočo se v dobrodejnem žaru zimskega solnca.

Odprem okno in razmišljam, kam bi smel človek kreniti, ne da bi prišel Lahu na muho. »K Soči pod skale, na južno postajo ali vsaj do Stražic«, se oglasi nagajivo v duši. Kar zabrni v zraku. Aeroplan je tu. In ni sam, še dva mu sledita. Mirno romajo vsi trije proti severovzhodu, divno lesketajoč v solnčnem sevanju. Ljudje, idoč po cesti, se umaknejo k zidu, nekateri izginejo v vežo, tu in tam opazujejo neljube zračne goste, katerih ni bilo že od Božiča na spregled. Že so se pokazali na temnomodrem ozadju beli oblaki šrapnelov — vedno gostejše — vedno bližje. Ena sama želja se nas poloti: Da bi vsaj enega pogodili! Marsikaj smo že videli v Gorici, a padec aeroplana še ne. Šrapneli so pokali čedalje gostejše; zadeli niso, pač pa so pogrnili v beg gotove oznanjevalce neljubih dogodkov. Na cesti je zopet oživilo prejšnje vrvenje, a ljudje so si med seboj šepetali: Vihar se bliža.

In res! Naslednjega dne je žvižgalo preko našega mesta in kakor blisk se je raznesla novica, da so bile tri osebe zate. Besneli so sovražni strelji proti mestu. Dne 13. januarja popoldne se je pripodila 28 cm granata ter napravila med ljudmi in živino precejšnjo zmedo. Ko sta se prah in strah polegla, pa so navzoči z veseljem doznali, da je le nekaj konj neznanot ranjenih, en voz strtl in cestni vodovod pokvarjen — ljudje pa vsi celi in zdravi.

Zopet so brenčali v zraku aeroplani, še drzejše nego prejšnje dni. Krasno vreme jim je nudilo vse ugodnosti. Polastila se nas je temna slutnja bližajočega se neurja. Nismo se varali. Komaj je legla noč na bojno polje, že so ubrali topovi tužno predigrso spopada. Kmalu se oglase z Oslavja puške, strojne puške, okrog nas zarohne topovi, razvnel se je boj. »Hitimo našim na pomoč!« se oglasi enoglasno med nami in že spremlja vroča molitev tužni bojni hrušč. Nismo zatisnili očesa vso noč, saj je bilo, kakor da bi bila zemlja odprla okrog nas svoja žrela. Kakor v poletju sovražni, tako so to noč v strašnem zboru rohneli naši topovi. Čutili pa smo, kako veličastnomila je molitev za majko domovino, kadar hiti v nebo na perutih nevzdržne domovinske ljubezni ob strašnih zvokih smrtonosnih streljav. Naslednje jutro smo bili vsi nekam razburjeni: vznemirjal nas je izid nočne bitke. Okrog enajste pa se je bliskoma razglasila novica, da so naši zavzeli Oslavje in ujeli 800 vojakov, 17 častnikov in 1 stotnika.

Olajšani smo se oddahnili. Marsikateri hvaležen pogled je splaval k svetogorskim razvalinam. Nad nami seveda so že zopet godrnjali zrakoplovi. Kar se pojavi na cesti veselo vrvenje. Gospodje, gospice, vojaki, otroci hite proti Vrtni in Gledališki ulici. Uberem jo za njimi, saj je hoja v diru postala nekaj prav navadnega. In glej! V četverstopu peljejo mimo nas italijanske ujetnike. Ko bi videli oni srečni izraz, ki je zasijal našim vojakom na obrazu, ko so ugledali razoroženi bojni plen. Lovci se gotovo tako srečno ne smehljajo, ko mu leži srnjak ob nogah. In ujetniki? Strmeli so nad veselo množico, ki je letela z ulice v ulico, da jih še enkrat vidi in tudi njih se je polastilo veselje. Gotovo niso pričakovali toliko prijazne radovednosti. Zdajci počijo za Kalvarijo, krogla prižvižga in počijo nad ljudskim vrhom. Tej sledi druga, tretja, vse v bližino ulic, po katerih so pred kratkim stopali ujetniki. Zrakoplov jih je bil opazil in misleč, da so naše čete, je takoj dal povelje streljati nanje, seveda brez škode.

Med onimi, ki so še ostali v Gorici, moramo omenjati naših vrlih duhovnikov-junakov. Neustrašeno izvršujejo med nami svoj sveti poklic. Ti vrli, neustrašeni gospodje so: stolni in župni vikarji dr. Kobal, dr. Šorli, don Mosettig, kaplan Jug, župnik v pok. Onglia vitez dr. Banbela, marljivi p. Janez. Ker je stopil župnik Ziač v pokoj, je imenovan za župnega upravitelja nadškofijski kaplan Grusovin.

V Gorici stanujejo razun imenovanih še: msgr. Castelj, msgr. Kolavčič, voditelj ordinarijate pisarne Setničar, nunska spovednik Pussig, p. Gabrieli S. J., p. Frančišek in p. Aleksander na Kostonjevi. Iz tega je razvidno, da verniki v Gorici niso zapuščeni. One komoditete verniki seveda nimajo, kakor v mirnih časih, ko se je vrstila maša za mašo, smo pač tik na fronti.

Te dni se je mudil v Gorici, kakor ste kratko že poročali, presvetli gospod željni glavar msgr. Faidutti. Ogledal si je stolnico in odredil, da se ornati in kelihi odpeljejo iz Gorice na bolj varen kraj.

Utrdbe na Lovčenu.

Naše topniško delo proti Lovčenu se sme v tej vojni prištevati med najbolj važna dela topničarstva. Združena mobilna artiljerija, trdnjavska in mornariška, je bila zbrana za obstreljevanje tega gorovja, za katerega so mislili, da je nezavzet. Posebno in poglavitno utrdbu na visokem Fernanu pri Skaljaru in Goraždi je imelo topništvo najvažnejše opravilo pri obstreljevanju Lovčena.

Artiljerijska bramba, ki so je uredili Črnogorci, je sestala iz treh črt in sicer iz 1 topniške, 1 havbične in 1 možnarske črte. Prva črta je sestajala iz topov, večinoma laškega izdelka. V havbični črti so stali francoski 15 cm topovi sistema Rimaillo in v tretji črti so se uporabljali večinoma 21 in 24 kaliberski možnarji. To oborožitev so izpopolnjevali ruski 120 pudov težki topovi. Topovi so se nahajali v napol permanentnih postojankah. Havbiče so stale na odprtem prostoru, dočim so se možnarji nahajali v zaprtih betoniranih in oklopnih podzemeljskih prostorih. Pri naglem umikanju Črnogorcev so ostali topovi najtežjega kalibra in vzdidani topovi v naših rokah, med tem ko so mogli svojo poljsko in gorsko artiljerijo še spraviti na varno.

Utrdbe na Lovčenu, ki so se gradile že leta in so se v zadnjem času neprenehoma ojačevale, so bile zgrajene večinoma pod nadzorstvom ruskih inženirjev in sicer po najmodernejših načelih utrjevalne umetnosti. V avgustu lanskega leta je prevzel vodstvo del ruski general Gerasimov, katerih ni mogel dovršiti, ker jih je znala naša mornarica občutno motiti. Ta je bil odpoklican, in njegov naslednik, ruski artiljerijski inženir Anjanin, je nadaljeval delo s celo armado črnogorskih delavcev in laških beton-skih delavcev.

Druga postojanka na Lovčenu, ki je prišla v naše roke, leži precej daleč za vrhom in se ne omejuje na Lovčen, ampak se prične pri obali in neha približno pri Zalesiju, v obmejnem kotu proti Hercegovini. Cesta Čehanje—Bajce—Cetinje, po kateri sedaj korakajo čete armade Kövess, je bila zgrajena pod vodstvom avstrijskih inženirjev. Cesta pada precej strmo, in da se more po njej voziti, so jo zgradili v serpentinah.

Pismo iz Trsta.

I.

Karneval je bil v Trstu pred leti impozantna doba tradicionalne šege, ki je dišala strogo po romanski Nici. V dolgih vrstah so se premikali s cvetjem in pompom okrašeni vozovi mimo starih in lačnih radovednežev. Na vozovih so sedele dame v odelu odaliskinih krojev in metale so drage bon-bone med gledalce. Sladkosnedni otroci so radi izostajali v temno noč, dasi so dobili batine od svojih mater za njih »über die Reitraite«, samo, da so bili deležni sladkih daril iz razkošnega voza parfimiranih »veledam«. Tak sprevod se je pomikal iz Acquedota po široki ulici Corso. Hodil je vedno mimo slabega spomina pokojnih Volti di Chiozza, kjer so irredentisti in regnicoli vsklikali svoj »Eviva Treste italiana«.

Leto za letom pa so ti »Corse« izostajali s posameznimi točkami programa. Vedno revnejši je postajal sprevod. Zadnji unicum je bil leta 1914 v predpustni dobi, ko se je neki Tulio Durante — seve Kalabrež — oblekel v kralja in zajahal osla, kateremu je obesil pod rep »Principe de Wied«. Ta Tulio (ime, Durante, priimek), je potem sam kot magarac pobegnil iz Trsta. Izza ograj voltov di Chiozza pa se je slišalo dan za dnem vedno manj glasov, odkar se je zvedelo, da naši akordi ne soglašajo z rimsko politiko angleške pasme.

II.

Ko so izpregovorili svojo krvavo besedo pokorni topovi, tedaj je stopil karneval v Trstu v globoko tatišje. Lansko leto smo na Acquedottu videli le par pajacov, ki so pritiskali svoja široka usta in dolge, vertikalno pobarvane rdeče-belo-zelene jezike na papirnate trobente. Mnogo jih je čakalo, — in še čakajo — na odrešitev (redenzione). Toda: človek obrača, Bog obrne. Kolo večnosti je kolo usode. Danes si na vrhu ti, jutri bom jaz. Le to je, da je dan te usode v okvirju večnosti časovno nedoločen. Včasih je dolg, semtertija pa kraljši kot pot zore do mraka.

III.

In tako je prišlo. Triumf pravice je prišel na površje in kamora tržaške liberalno-irredentistične klike se je pričela nagibati k zatonu. Še pri svitu pred zatonom so pobegnili stoteri »cittadini« v blaženo deželo Italijo. Niso hoteli čakati, ker so se bali teme političnih posledic. Odšli so v blagor naše domovine tja, od koder ni

vrnitve. Šli so v deželo uboštva in pozabili so njihovega Danteja, ki jim je zapel: »Lasciate ogni speranza voi, ch' entrate.« Mnogo, da večina trpi glad v blaženi deželi, drugi pa žive od poklica: »sem avstrijski mučenik!« Laška vlada pod ministrom »odrešenih provinc« Salvatorom Barzilai (bivši tržaški žid Jakop Bürzel) jih podpira z nezasoljeno polento!

IV.

Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Odpuščamo. Ljudje, ki so izrabljali tržaški karneval v svoje irredentistične namena, so odšli. Vrata so jim zaprta in kdor se hoče vrniti nazaj, kjer je spregledal luč sveta, jedel avstrijski kruh in užival našo svobodo, more priti k nam le preko vešal, ki ga čakajo. Mi odpuščamo, a Bog vsepravični...?

V.

Preveč prostora kradem »Slovincu«. Drugič bom bolj kratek. Toda danes, ko me spomin obuja k besedi, nisem bil v stanu krajše poročati. Ker ste že tako prepežljivi z menoj, naj povem še to, da je letos v karnevalu v Trstu vse tiho. Irredentisti bi radi pojahal kakega osla, pa se boje večine, ki gleda na Dunaj, a ne v Rim. In ta večina je kompaktna brez izjeme v Slovencih, katerim gre — vesoljna slava!!!

Angleški listi o bodočnosti.

London, 20. januarja. Z ozirom na kapitulacijo Črnogore piše »Daily Telegr.«: Sovražniku ne zavidamo, ker je s tem dogodkom zadovoljen. Le naj zvonijo od veselja na Dunaju, Berlinu in Budimpešti in naj razobešajo zastave, toda narodi se bodo čudili, kdaj bo vojske konec in jih bo iztrgal iz vedno temnejše sence.

Osrednji sili in njuni ogoljufani prijatelji so že dolgo oblegani na morju. Na drugi strani pa Francoska, Rusija in Italija pravljajo, da razvijejo vso svojo silo in hočejo zadati one uničujoče udarce, ki bodo vojno enkrat za vselej odločili. Črnogora leži danes na tleh, toda zopet se bo dvignila. Če niso vse želje in nade entente prazne, tedaj bo Črnogora imela bodočnost, ki ne bo nič manj sijajna kakor njena preteklost.

»Daily News« pišejo: Ali naj res mislimo, da se da resno preudicirati stvari, za katero je v Franciji, Flandriji, Poljskem v Srbiji in pred Dardanelami umrlo na tisoče mož. To si more misliti le tisti, ki s cnično odkritostjo ves problem človeških stvari smatra za brezsmiselno uganke.

Draždansko zborovanje.

Dvanajst dni so se v Draždanih posvetovale srednjeevropska gospodarska društva. Vnovič se je proglasilo, da se morata Nemčija in Avstrija gospodarsko zblizati še pred koncem vojne; omogočiti je treba pristop Bolgarije in Turčije; takoj je treba sestaviti delovno komisijo, ki bo vsa vprašanja in predloge podrobno predelala. Tajni svetnik prof. Wolf je sporočil, da se je konferenca izjavila, da se imajo bodoče trgovske pogodbe sklepati le skupno. Prej pa moramo skleniti ožjo zvezo z Avstrijo, toda ne na podlagi največjih prednosti, ampak s splošno novo tarifarno pogodbo. Preko tega pa si želimo še pogodbo, katero bi imenoval »narodno-gospodarsko pogodbo«, s katero bi državno pravno v obliki, kateri bi se ne dalo ničesar očitati, urediti skupno bodočo trgovsko in carinsko, kartelno, finančno in politiko plačevanja.

Pozdravi naših vojakov.

Prejeli smo: Slovenski fantje ob Dnestru se prisrčno zahvalujemo za lepa novoletna darila, posebno pa za tobak, ki nam je zelo dobrodošel. Tu se imamo še precej dobro, mraz nam še dosti prizanaša. Zdravi smo vsi, hvala Bogu. Upamo, da nam drugo leto ne bo več treba vaših, sicer tako dragih nam daril, marveč da nam bo tedaj že zopet sijalo staro ljubo sonce. Za sedaj pa še enkrat srčna hvala in iskren pozdrav: Bernard Ukmar, Matija Dorčić, Franc Kravanja, Jožef Fabris, Rudolf Rabuzin, Friderik Lülis (?), Anžuh, Ivan Vidmar, Alojzij Florin, Jaka Smerdelj, Karl Dekleva, Alaj. Lisjak, Pulj (?) Silvester, Aloj. Rukovnik, Marijo Rusjan, Karl Novak in vrlo poljska mladenka Marijka Gembatnik. — Tudi naš brzojavni oddelek na svoj način brani domovino. Z zgradbami svojajava smo prevrtali marsikako skalo, na kateri se je menil Lah udomačiti kakor martinček na solncu. Dasiravno ne nosimo ročnih granat in tudi ne vozimo municije, pa odpiramo brzo pot poročilom. In to je tudi nekaj! Naši vojaki na najvišjih gorah dobivajo sveža poročila o naših

zmagah na vseh bojiščih; to jih bodri in tolaži. Tako imamo tudi mi zasluge za našo stvar na bojišču. Lah čepi na svojem pečevju in gleda na našo plat kakor maček na vrelo kašo. Naprej ne more, nazaj noče. Pa že pride čas, ko bo moral nazaj. Dotlej pa »Zdravo!« vsem Slovencem. Jakob Matos. — Najlepše pozdrave pošiljajo slovenski fantje iz južnih Tirol! Anton Jaksetič iz Podgraj pri Ilir. Bistrici. — Ob Seretu ranjen se zdravim v bolnišnici v Kremsu o. D. in upam na popolno ozdravljenje. Pozdrav vsem Slovencem, posebno pa »Slovincem« čitateljem! Franc Šušteršič.

Po svetlu.

Vojne knjižnice na vozech. Te dni so iz Nemčije na zapadno fronto poslali prve prevozne knjižnice. Vozovi so močno zgrajeni, sivo pobarvani in v notranjosti opremljeni s predali tako, da je mogoče z enim pogledom pregledati vseh 2000 knjig. Zastopane so vse stroke in se ozira zlasti tudi na akademike. Seveda ne manjkajo nabožne knjige, ki so evangelijske, katoliške in kjer treba tudi judovske. Ako bodo sredstva na razpolago, se namerava oskrbeti tako vojna knjižnica za vsako divizijo. Za enkrat se jih napravi sto. Divizijski župnik L. Hoppe poroča, da s osi vojak 33. rez. divizije gor do generala izposodili tekom treh mesecev 16.000 zvezkov. Častniki plačajo dnevno po 6 fenigov čitalnine, kar znaša 300 mark. Tudi na vzhodno fronto bi Hindenburg in Ludendorff rada dobila take potovalne knjižnice; vozovi bodo pa z ozirom na slabe prometne zveze zgrajeni drugače; namesto predalov bodo služile zaprte skrinje. Knjižnice bodo še dolgo po vojni dobro služile vojaškim garnizijam v osvojenih ozemljih. — Kakor znano je ljubljanski »Kino Central« dal 27. domobranskem polku za ustanovitev stalne knjižnice 600 K. Tudi drugim kranjskim polkom ustanovi »Kino Central« knjižnice.

Posnemanja vredna odredba. Poveljujoči general 7. armadnega zbora v Monastiru na Nemškem je izdal za svoj okraj povelje, v katerem prepoveduje imeti v izloženih oknih naprodaj in prodajati razne slabe knjige, kot: pustolovske dogodbe, spise dvomljive patrijotične vsebine, nepravne spise medicinskega ali literarnega značaja, opise doživljajev tajnih policajev, roparske romane itd., ker je neizpodbitno dokazano, da pokvarja mladino čitanje slabih knjižur. Pametna odredba, ki bi bila umestna tudi za naša mesta.

+ Imenovanje katoliških škofov na Angleškem. »Kölnische Volkszeitung« poroča iz Rima 17. t. m.: Angleška vlada je obvestila sveto stolico, da želi, naj se v vseh angleških škofijah imenujejo kot škofje le Angleži.

Soja-fizol — ljudska hrana. Že pred vojno se je bil ta fizol, ki ima svojo domovino v vzhodni Aziji, precej udomačil v nekaterih krajih Evrope. Sedaj med vojno so začeli posebno v Nemčiji študirati, kako uvesti gojenje tega fizola, ki ima poleg obilnih redilnih snovi tudi to dobro lastnost, da je jako poceni. Tudi pri nas moramo ob tej draginji začeti misliti, da preskrbimo širšim slojem prebivalstva dobro, tečno in poleg tega še ceno hrano. In ravno ta soja-fizol združuje vse te lastnosti. V vzhodni Aziji je poleg riža najglavnejša jed soja-fizol, in enako mesto bi lahko zavzemal tudi pri nas, posebno ker se da uporabiti za vse mogoče jedi. Iz njega ne napravijo lahko samo mleka, ki je jako podobno kravjemu, ampak tudi sir in kruh in kavo in celo svetovnoznan angleska Worcester-shire-omaka je napravljena iz soja-fizola. Razvidno je torej, da bi se dal ta fizol prav dobro uporabiti tudi pri nas ter postal za revnejše sloje to, kar je sedaj krompir in žito.

Električen tisk. Tiskarna Schunig v Budimpešti in dr. Ferdinand Winkler na Dunaju so iznašli nov način tiskanja s pomočjo elektrike, ki tiska jako jasno, poceni in čedno. Princip tega izuma leži v tem, da vstvari gotova tvarina pri električnem toku skozi tiskarsko obliko neko barvo na barvosositelju. Ta se premika čez papir, ki naj bo tiskan, in skupno s tem pod drugim protiutežnim valjarjem je ona površina, ki je določena za tiskanje, v slučaju potrebe prevlečena ali prepolnjena z neko tvarino, ki povleče nase barvo, napravljeno na barvosositelju. Pri tem premikanju potom električne moči nastala barva se prenese potom tiska na za tisk določen papir in besedilo ali slika je na njem že gotova. Bo li se ta nova iznajdba, ki ima precej praktičnega na sebi, povsod udomačila, pokaže le bodočnost.

Donavski promet z balkanskimi deželami. Uradno se poroča: Ker se bodo v bližnjem času razvili žitni transporti iz Rumunije in Bolgarije v avstrijska donavska pristanišča (posebno na Dunaj in v Linz), bo prilika, da se dá našemu izvozu na razpolago prazni prostor ladij v smeri na Balkan. Pri tem se bo treba ozirati na hitro kroženje vlačnega materiala in pri-dejo predvsem v poštev kompletno nalo-

žene vlačne ladje. Za prepustitev donavskih vozil za vlačne tovarne transporte proti spodnji Donavi se imajo interesi obrniti neposredno na: K. u. k. Zentral-transportleitung (Kriegsministerium), Dunaj.

— Volkovi na Ogrskem. Več gruč volkov je vdrlo v Vukleš. Odnegli so skoraj 100 ovac. Orožniki so izstrelili na nje 28 strelcev, a v temi niso zadeli. Volkovi so se v Vuklešu tako zaplodili, da so postali nevarni tudi podnevi.

Katedrala v Suori zgorela. Lugano, 19. januarja. Slovita katedrala v Suori, Santa Restituta, je zgorela. Sumi se zažig.

— V dunajski nadškofiji je 3200 zvonov, na Dunaj jih odpade 600, na deželo pa 2600.

Atene in njena pristaniška mesta. Grško glavno mesto Atene, ki je postalo vsled nasilnosti štirispornazuma, nekako središče diplomatskih bojov, ne leži neposredno ob morju. Njena pristaniška mesta leže jugovzhodno od glavnega mesta v zalivu Salamis, v katerega moli polotok. Vzhodno od tega polotoka leži zaliv Faleron, ki je oddaljen okoli 5 km od Akropole. Tam se nahaja krasno morskopristanišče. V tem zalivu se morejo usidrali tudi največje ladje; tam se navadno zasidrajo bojne ladje. Dole zahodno leži majhna in plitka, le za obrežne ladje uporabljiva luka Fasalimani (stara Munikia), katero deli od glavnega pristanišča Pireja za omejeni polotok. V Pireju, ki je oddaljen okoli 7 kilometrov od Akropole, vlada izredno živahno življenje. Tam se navadno zasidrajo vse velike ladje, od tam dobiva Grčija vse reči iz inozemstva, skozi to mesto gre glavni izvoz. To pristanišče je urejeno tudi za brambo; glavne utrdbe leže zahodno od Pireja na otoku Salamis, na katerem se nahaja mornariški arzenal in vojna luka.

Podražanje piva na Češkem. Temeljem vladnega dovoljenja se je po celi Češki podražilo pivo za 5 K pri hl. ozir. navadno pivo za 8 vinarjev pri litru.

Roparji umorili osem oseb. Krakov, 18. jan. »Kurier Codzienny« poroča iz Lublina, da so roparji v bližini Lubartowa umorili in oropali osem oseb.

Rusko banditstvo. Nad 200 aretacij. Krakov, 20. januarja. »Nowa Reforma« poroča iz Kijeva: Ruski listi pišejo, da zavzemajo rusko banditstvo vedno večji obseg. O prihodnjem nočnem pogonu, katerega se je udeleževalo mnogo stotin policajev in vojakov, so po krvavih spopadih prijeli v Kijevu nad 200 banditov. Pri izpraznjevanju nekaj hiše so roparji ustrelili več policajev in vojakov. V splošni zmedbi so morilci usmrtili.

Obsojena Srba nastopila kazen. Glogorije Jęftanović in njegov sin dr. Dušan Jęftanović, ki sta bila koncem minulega leta obsojena na eno leto oziroma šest mesecev težke ječe, sta po izčrpanju vseh pravnih sredstev te dni nastopila svojo kazen.

Spanju spregovoril. V Strobelnu na Saškem se je nahajal v vojaškem lazaretu nekdanji Ivan Steven, pešec, kateri je bil na ruskem bojišču pred več meseci zasut z granatami od granate in živ pokopan. Najden od sanitetne patrulje, je izgubil dar govora od silnega strahu, katerega je doživel. Neke noči naenkrat zavpije na vso moč, tovariši v lazaretu prilete k njemu, nakar jim prične pripovedovati strašne sanje, v katerih se mu je povrnil dar govora.

Črnovojniška usoda. Iz Merana se poroča: Minuli četrtek je prišel domov na dopust vojak Jožef Egger. Na potu s kolodvoza je srečal na Habsburški cesti svoje male štiri otroke, ki so sli ravno od materinega pogreba. Črnovojnik Gasser, ki je po težki bolezni prišel domov — v Obermais — na dopust, je našel svoje stanovanje uradno zaklenjeno; žena in otrok sta pred kratkim umrla.

Nemški cesar proti potratu papirja. Nobene pole več! Nemško vojno ministristvo je odredilo, da se sme v pismenem prometu v notranji vojaški upravi uporabljati le tako velik papir, kolikor je teksta. Zaradi tega se mora upoštevati od časa do časa, da li je potrebna čela, pol ali pa le četrt pole. Pri aktih brez priloge odpade tretja in četrtina stran pole ali dela pole. Ta odredba je bila izdana na željo nemškega cesarja, kateri je sovražnik potrate papirja.

Čudežna umetna roka. Na dunajski kliniki je dr. Maks Kohn iz Berlina, ki je izgubil oktobra 1914 levo roko, kazal umetno ameriško Carnesovo roko. Dr. Kohn je umetno roko obračal, prijemal in izpuščal z njo stvari, navzoči nadvojvoda Stefan ni mogel iztrgati papirja iz nje. Predavatelj je odprl z obema rokama dežnik, odpiral je z levico in nosil, štel denar in jedel z njo.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. jan. Uradno se razglša: Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. jan. Veliki glavni stan: Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Razorožitev Črnogorcev.

Vojni poročevalci poročajo 21. t. m. iz vojnega tiskovnega stana: Razorožitev v Črnigori zadeva na gotove ovire. Izvesti mora razorožitev črnogorska vlada in zapovedati svojim lastnim četam, naj položijo orožje. To se je tudi zgodilo, a posebnosti črnogorske armade in prebivalstva ne izključujejo odpora posameznikov. Velik del armade in prebivalstva odobrava kraljevo politiko in priznava, da drugega izhoda ni bilo, a posamezni deli niso še jasno zapopadli, da so izgubili igro in da ni nobene druge možnosti. Ti deli nečejo izročiti orožja. Težave ozemlja otežujejo tudi dostavljanje ukazov. Stari ljudje v Črnigori so brezpogojno pristaši politike svojega kralja, mlajši pa deloma niso prepričani o potrebi ukrepov vlade, dasi sodi kralj, vlada in velika večina črnogorskega prebivalstva drugače. Njih želja, da obdrži orožje, ni presenetila in naše vojno vodstvo je to pričakovalo. Položitev orožja se zato nekoliko zavleče. Epizoda je neprijetnejša črnogorski vladi kakor nam.

Črnogorski kralj izročil svoj meč Köveszu.

Berlin. »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Rotterdam: V Grahovu je, po poročilih iz Rima izročil črnogorski kralj svoj meč generalu Köveszu. Črnogorska generala Vihtović in Valutović sta se branila udati in sta ušla k Srbom.

Črnogorska vlada v Podgorici.

»Times« poročajo, da se je črnogorska vlada preselila s Cetinja v Podgorico.

Pogajanja s Črnogoro prekinjena? Kralj Nikolaj odpotoval v Italijo?

Rotterdam, 21. jan. »Agence Havas« poroča iz Pariza: Pogajanja med Avstrijo in Črnogoro so se razdrli, ker je izjavila Črnogora, da so avstrijske zahteve nesprijemljive.

Rotterdam, 21. jan. »Journal des Debats« piše, da je črnogorski kralj s svojo družino in diplomatskim zborom odpotoval iz Sv. Ivana Meduanskega v Italijo.

(Nepotrebno je opozarjati, da je poročilo »Agence Havas« le prav malo verjetno. Dosedaj se ta vest, kakor posnema »Berliner Tageblatt«, od nikoder ne potrjuje in tudi še ni znano, kaj bi moglo dati povod da so se pogajanja razdrila. Op. ured.)

Anglija zahteva, naj črnogorski kralj odstopi.

Rotterdam. Poroča se, da je angleška vlada, ko so jo obvestili, da se namerava Črnogora udati, nastopila v Rimu za to, da odstopi kralj Nikolaj, kar je italijansko kraljico skrajno razburilo.

General Savov o kapitulaciji Črnogore.

Sofija. General Savov, nekdanji generalisimus je izjavil o kapitulaciji Črnogore: Položitev orožja bo zelo vplivala v Atenah in v Bukarešti; ker je zelo važen dokaz vojaške premoči osrednjih velesil. Da, general Savov tudi sodi, da pritisk položitev orožja na mnogo dogodkov, ki se nahajajo že pred pragom, ki jih pa general ni natančneje označil. Prejšnji min. predsednik Gešov je izjavil, da je pomembno, ker je Črnogora, ki je napovedala med prvimi vojsko, prva prosila za mir.

Lovčen in Himalaja.

Lugano, 21. jan. »Corriere della Sera« piše pod naslovom: »Lovčen in Himalaja«: Javno mnenje v Italiji je z veliko žalostjo sprejelo vest o osvojitvi Lovčena in zelo živahno razpravlja v svoji negotovosti o posledicah, ker ne ve, jeli vlada tega kriva ali okoliščine. Med tem pa si drzne spozumno časopisje, posebno angleško, pisati: »Italija ni prav napravila, da ni preprečila avstrijske osvojitve Lovčena, ker je Lovčen velikanske važnosti za nadvlado v Adriji.« Če so londonski tovariši prišli do zaključka, da bi bila obramba Lovčena izključno stvar Italije, so bili najmanj zelo neprevidni. Teorija: »Vsak za se, Bog pa za vse« je v gotovem oziru upravičena, ali tej teoriji stoji nasproti druga, in ta se glasi: »Vsi za enega in eden za vse.« Avstrija se vojskuje tudi z drugimi državami. Pomoc, ki jo je poslala Francija Črnigori, je bila zelo majhna. In Angleška sploh ni nič pomagala, Marsikak angleški list primerja pomen Lovčena za Italijo s pomenom Antwerpna in Calaisa za Angleško. Torej je šla Angleška s slabim zgledom naprej, ker je Antwerpen prav tako v nemških rokah, kot Lovčen v avstrijskih. Enako kot pričakuje Angleška, da bo končni uspeh vojske privedel do tega, da dobi Belgija Antwerpen nazaj, pričakujemo tudi mi, da se bo Lovčen vrnil Črnigori. V Italiji smatramo Lovčen kot svojo zadevo. Obtoženci ne morejo biti tudi sodniki svojih soobtožencev. Italija je sicer vedno oporekala, da bi prišla Avstrija v posest Lovčena, ali v očeh angleških listov je pa Lovčen dobil že večji pomen kot vsa naša fronta. Lovčen postaja v Londonu polagoma enak Himala-

ji in nepravilnost Italije je postala tako velika kot Himalaja.

Italijani izpremenili svojo sodbo o Črnigori.

Lugano. (Kor. ur.) Pritožba črnogorskega ministr. predsednika Mijuškovića radi obrekovanja Črnogore je izpremenila sodbo italijanskega časopisja. »Idea Nazionale« je nepričakovano iztaknila z pričevala francoskih častnikov, ki so vodili uničene brezzične brzajne postaje na Lovčenu in v Podgorici, da opozarjajo na junaško obrambo vseh postojank po črnogorskih četah, medtem ko je še pred nekaj dnevi veljalo javno geslo Italije, da je postopala Črnogora na Lovčenu in potem tako, kakor se je prej dogovorilo.

Angleško časopisje o kapitulaciji Črnogore.

London. (K. u.) »Morningpost« izjava: Kapitulacija ni tistega pomena, ki ga ji pripisujejo osrednji velesili. Vojaško je Avstrija pridobila, ker je zasedla višine, ki nadvladujejo Kotor, kjer lahko ustvari silovito opirališče mornarice, če to dopusti čas. A celo ta uspeh se vzravna, ker so zasedli zavezniki Valono in Krf in nadvladajo ob vходу Jadransko morje, ker lahko njih mornarica od daleč blokira avstrijsko brodogradnjo. Avstrijsko pomorje s svojimi utrjenimi pristanišči je stalno nevarno italijanskemu jadranskemu pomorju, a italijanska pomorska sila je tudi ravnotako nevarna Avstriji.

London. (K. u.) Reuter poroča iz Rima: Vedno bolj se govori, da se je pogodila Črnogora že pred 2 mesecema z Avstrijo in da se je branila le navidezno. (Na tem ni seveda besedice resnice. Pripomba c. kr. brzojavnega por. urada.)

× × ×

Bolgarski generali razglasili bolgarskega kralja za maršala bolgarske armade.

Sofija, 21. januarja. (Kor. ur.) »Agence telegraphique Bulgare«: Generalisimus Žekov, načelnik generalnega štaba Joštov, generala Bojadžev in Todorov, vojni minister general Najdenov so se podali večeraj h kralju in ga razglasili v imenu svojih čet za vojnega maršala bolgarske armade. Ob tej priliki je podelil kralj generalu Žekovu vojaški zaslužni red III. vrste.

Nemško odlikovanje bolgarskega generalisima.

Sofija. Posebno pozornost vzbuja, ker je podelil nemški cesar Viljem v Nišu bolgarskemu vrhovnemu poveljniku Žekovu vojaški red »Pour le mérite«.

50.000 nemških vojakov v Bitolju.

Bern. Poročevalec lista »Echo de Paris« poroča, da zapuščajo Bolgari mesto, nadomeščajo jih nemški vojaki v Bitolju se baje nahaja že 50.000 nemških vojakov.

× × ×

Srbija noče posebnega miru.

Rotterdam, 22. januarja. Srbsko poslanstvo v Parizu zanikava vest o srbskih mirovnih pogajanjih z osrednjima velesilama.

Srbski kraljevič v Albaniji.

Lugano. (Kor. urad.) »Corriere della Sera« poroča iz Pariza, da se nahaja med ostanki srbske armade v Albaniji tudi srbski kraljevič Aleksander.

Laško časopisje proti odpošiljanju čet v Albanijo.

Lugano. (Kor. ur.) Italijanski listi izjavljajo, da v skupni vojni sliki ne pomenijo ničesar boji Avstrijcev s črnogorskimi zadnjimi oddelki. Napačno bi bilo, če bi poslali Črnogorcem na pomoč stotisoč zveznih vojakov, posebne se ne zato, ker Črnogora nikdar več ne pride v poštev kot izhodnišče kake ofenzivne akcije zaveznikov. Usoda Balkana, sklepa n. pr. »Corriere della Sera«, se ne more več odločiti v Črni gori ali Albaniji.

Genf. »Eclair« in »Libre Parole« poročata iz Rima, da resno premišljajo, če se more vzdržati primeroma slaba ekspedicija v Valoni in v Draču nasproti sovražniku. Radi nevarnosti podmorskih čolnov ne kaže pošiljati novih čet. Več listov zato zahteva, naj se Albanija popusti.

Sarrail napoveduje, da ne bo mogel držati Soluna.

Curih. General Sarrail je izjavil v svojem zadnjem poročilu, ki ga je poslal v Pariz, da so solunske utrdbe sicer močne, a da niso kos trajnemu močnemu napadu. Zahteva, naj mu hitro pošljejo ojačenja in nove topove.

Pritisk zaveznikov na Italijo glede na Solun.

Curih. Anglija in Francija sta zopet zahtevali v Rimu, naj se Italija z močnimi silami takoj udeleži solunske akcije, sicer mora sporazum sklepati, da je Italija samostojno vojskujoča se država, ki ni v nobenem zveznem razmerju in ki jo veže le londonski dogovor.

Izkrčevanja.

Lugano, 21. januarja. Italijanski listi poročajo, da so Francozi v Kavali dosedaj izkrčili 12.000 mož.

× × ×

Zadnja mirna ura Grške.

Berlin, 21. jan. »Vossische Ztg.« ima iz Amsterdam: Londonski politični krogi sodijo, da je bila zadnja mirna ura Grške. Kralj drži z osrednjima silama in se boji vojne, ker se mu bodočnost zdi preveč negotova. Toda brez posebnih težav bi se dalo sestaviti vlado, ki bi šla v vojno na strani entente, kajti grška vojska je za entento.

Grška zahteva izpraznitev otoka Krf.

Atene, 21. januarja. »Wiener Allg. Zeitung«: Grška vlada je poslala francoski vladi zelo ostro noto, v kateri odločno protestira proti zasedenju Krf. Nota opozarja, da je ta korak flagrantna kršitev grške nevtralnosti in pogodb iz let 1835. in 1862., s katerimi so velesile garantirale nevtralnost Krf.

Zelo odločna grška nota zahteva takojšnjo izpraznitev Krf.

× × ×

Angleško-francoska misija v Bukarešti.

Budimpešta, 21. januarja. Iz Bukarešte javljajo: Pod vodstvom člana pariškega vseučilišča Lacour Geyera je dospelo v Bukarešt poslanstvo, v katerem so višji častniki, advokati in profesorji. Poslaništvu se je pridružila tudi angleška misija pod vodstvom zgodovinarja Bridge. Pravijo, da so prišli študirat, v resnici pa agitirati za entento.

Ozemlje ob rumunski meji proglašeno za vojni pas.

Curih, 21. januarja. Listi poročajo iz Petrograda, da se je celo obmejno ozemlje proti Rumunski meji proglašilo za vojni pas.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. jan. Uradno se razglša: Velike izgube, katere je imel sovražnik dne 19. t. m. v bojih pri Toporovcu in Bojanu, so ga prisilile, da je večeraj prekinil bojevanje. Tu kakor na vseh delih severovzhodne bojne črte je bilo ne glede na kratek čas trajajočih bojov s topovi razmeroma mirno.

Rusko brodogradnjo letal je preletelo ozemlje jugovzhodno od Brzezany in je metalo bombe, ki niso napravile nobene škode.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. jan. Veliki glavni stan: Na bojni črti med Pinskom in Čarto riskom smo z lahkoto odbili sunke malostevilnih ruskih oddelkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Vsi poskusi Rusov, da bi prodrli naše črte, so se izjalovili. Predori se morajo izvršiti nenadno, nepričakovano. Če se ne napravi že v prvih dneh bitke po mogočni artiljerijski pripravi široka vrzel v sovražnih vrstah in če se ne pripori možnost to vrzel razširiti in potem sovražne postojanke na široki fronti razbiti, potem je vsa akcija brezuspešna. V dokaz te trditve navajamo karpatsko bitko in pa bitko pri Gorlicah. V karpatski bitki Rusi niso mogli prodreti kljub najsilnejšim in dolgotrajnim bojem in kljub temu, da so žrtvovali nad pol milijona mož, med tem ko so naše čete v bitki pri Gorlicah prodrele takoj v začetnih bojih. V najboljšem slučaju nadaljni napadi končno lahko vtisnejo fronto, ne morejo je pa popolnoma predreti.

Že danes lahko rečemo, da so se nade Rusov, da bi prodrli naše črte med Črnovicami in Burkanovom, izjalovile. Rusi se morajo tedaj, če bodo nadaljevali napade, zadovoljiti s tem, da vežejo naše avstrijske sile. Vpliva v strateškem oziru pa ti napadi nimajo več. Velike ruske izgube pomenjajo na drugi strani odločilno oslajenje, kajti tudi carska armada ne more več prenesti izgube skoraj 100.000 mož na komaj 130 km dolgi fronti, posebno ne velikih častniških izgub.

Predočimo si v tej zvezi posledice ogromnih ruskih izgub v karpatski bitki: Takrat je pustil sovražnik na bojišču pol milijona vojakov. Takrat pa je bil še na višku svoje sile, in je lahko črpal še iz bogatih razerv, vendar pa, ko smo prodrli pri Gorlicah in Tarnovu, ni mogel več pravočasno izpopolniti velikih vrzeli, katere mu je zadala karpatska bitka. Kar je spomlad 1915 pomenjala izguba pol milijona vojakov, lahko rečemo, da danes pomeni izguba 100.000 mož.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 19. jan. (Kor. ur.) Uradno poročilo: Na fronti pri Rigi živahno delovanje nemških letalcev. Sovražna letala so se pojavila ob spodnji Dvini, na Kurskem pri Skotlu (12 km zahodno od Friedrichstadta) in nad Dvinskom, kjer so metala bombe. Poskus Nemcev, da bi pri Lennswadenu dosegli Dvino, se je izjalovil. Blizu Sammana (11 km jugovzhodno od Friedrichstadta) so uporabljali Nemci strupene pline.

Na fronti pri Dvinsku so Nemci ojačili artiljerijski ogenj pri Dannenfeldu (15 km severozahodno od Jakobova). Pozneje so Nemci tu dvakrat napadli, pa so bili odbiti.

PADLI RUSKI GENERALI OB STRIPI.

Petrograd. »Novoe Vremja« poroča, da sta padla v zadnjih bojih ob Stripi generala Adrian Stepura Serdjukov in Adam Mazijejski in polkovniki Nikolaj Kovalev, Valerij Pac Pomenackij, Aleksej Bielugin, Vladimir Tripinsky in Konstantin Borejsza. Padlo je tudi veliko podpolkovnikov in en gardni stotnik.

NOVO RUSKO POSOJILLO.

Frankobrod. »Frankf. Ztg.« poroča iz Londona: Trdi se, da se je pričela Rusija zopet pogajati z Anglijo o novem vojnem posojilu.

POMANJKANJE PAPIRJA V RUSIJI.

Stockholm. Papiirja v Rusiji vsak dan bolj primanjkuje. Rekvirirani nameravajo nekaj papirnic in odpraviti carino na finski papir.

POSVETOVANJA POLJSKIH ŠKOFOV.

Varšava. Pod predsedstvom metropolitane nadškofa dr. Kakowskega se je vršila tu konferenca škofov varšavske cerkvene province; udeležili so se je škofje Nowowiejski iz Plocka, Ryx iz Sandomierza, Zdzitowiecki iz Kujawieja in kanonik Kwiek iz Lublina. Odsotna sta bila samo škof Losinski iz Kielc in po Rusih odpeljani škof dr. Karas iz Sejna. Konferenca je poslala papežu poklonitveno brzojavko s pristrano zahvalo za papeževe besede v prilog Poljske.

POŠTNI PROMET NA POLJSKEM.

Lvov, 18. januarja. »Kuryer Polskie« izve z merodajne strani da se že koncem tekočega meseca otvori poštni promet na Poljskem, in sicer medsebojni poštni promet med kraji, ki jih imata zasedene Nemčija in Avstroogrška, in pa z nevtralnimi inozemstvom.

KONCENTRACIJSKA PRIZADEVANJA V POLJSKEM TABORU.

Krakov, 20. jan. »Kuryer Codzienny« poroča, da so po vstopu poljskih socialnih demokratov sedaj združene v poljskem državnozbornem klubu vse poljske stranke razen Stapinskijeve skupine poljske ljudske stranke. Pogajanja s poslancem Stapinskim so pa v najboljšem teku ter se v najkrajšem času tudi ta skupina združi s poljskim klubom.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. jan. Uradno se razglša: Včeraj popoldne je sovražnik dve uri obstreljeval z bobnečim ognjem naše postojanke na vrhu in pobočjih Col di Lana. Tudi Son Paus (severno od Beutelsteina) je ljuto obstreljeval.

Na ostalih bojnih črtah delovanje artiljerije ni šlo preko navadne mere. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Rešiteljsko delo Italijanov na južnem Tirolskem.

Iz Tridenta se poroča: »Risveglio« javlja, da so Italijani v Judikarijah požgali vasi Daone in Prezzo in z ognjem uničili tudi vse zaloge sena v daonski dolini.

Posveti v Rimu.

Luĝano. Sonnino je sprejel 20. t. mes. ruskega veleposlanika barona Giersa, s katerim se je dolgo posvetoval. Sonnino se je podal nato v Kvirinal, da poroča kralju o položaju. Sonnino se je popoldne več časa razgovarjal z vojnim ministrom Zupelijem. V Rim sta se vrnila 20. t. m. zvečer tudi Salandra in kolonialni minister Martini. Salandra je sklical za 21. januarja popoldne ministrski svet. Tudi Barzilai se je vrnil z svojega govorniškega potovanja 20. t. m. v Rim.

Italijanski kralj odpotoval na bojno črto.

Luĝano. Listi poročajo iz Rima, da odpotuje kralj te dni zopet na bojno črto. Na ministrskih sestankih in posvetih s kraljem so sklenili ukrepe radi najvažnejših dogodkov in stališča, ki ga zavzame Italija glede na jadransko vprašanje.

Velike mirovne manifestacije v Milanu.

Luĝano. V nedeljo so se vršile v Milanu viharne manifestacije za mir, ki so jih povzročili dogodki v Rimu. Izvedelo se je, da je uvedla Črnagora mirovna pogajanja, ki jim je baje pritril italijanski kralj. Nacionalisti govori niso verjeli; med velikimi ljudskimi množicami na glavnih cestah v Milanu so se zato spopadli nacionalisti z njim nasprotnimi strankami, ki so šle v svojem razburjenju tako daleč, da so grozili kraljici, češ da je vplivala na vlado, naj ne otežkoči njenemu očetu mirovnih pogajanj. V Milanu se je tudi širila govorica, da je nastopila kraljica tudi za uvedbo mirovnih pogajanj med Italijo in Avstrijo. Socialisti so se zavzeli za kraljico,

nacionalisti so nastopili proti vladarski rodbini. Pretepati so se pričeli tako, da je morala posredovati policija.

Italijanski socialni demokrati neprijatelji vojske.

Curih. V Bologni se je otvoril 20. t. m. kongres italijanske socialne demokracije. Prvi govornik je opozarjal na delo italijanskih socialnih demokratov med vojsko, ki niso sledili zgledu angleških in francoskih socialnih demokratov in niso tudi mimo-grede nastopili kot prijatelji vojske. Shod je zahteval, naj se kmalu sklene mir.

Minister Martini proti oslabitvi bojne črte.

Luĝano. (K. u.) Sonnino se je edolgo posvetoval z ruskim veleposlanikom, s kraljem in z vojnim ministrom, ko je izvedel, kaj se je zgodilo v Črnigori. Iz besedila govora ministra Martini je razvidno, da je, kakor tudi Barzilai, naglašal, da se noče izstaviti Italija morebitnim porazom, marveč mora osredotočiti vse svoje napore le na tiste točke, kjer to zahteva obramba nekršene in nekršljive meje Italije v obrambi politične in gospodarske bodočnosti Italije tudi za skupno korist zaveznikov.

Proti Salandri in Sonninu.

Luĝano, 20. jan. Italijanski reformno-socialistični in radikalni poslanci ljuto napadajo ministrstvo. Izvršilni odbor intervencionistov objavlja odprto pismo na Salandro in Sonnina, v katerem pravi: Od začetka vojne nastopivšo notranjo in zunanjo politiko, ki je brez moči in brez soka, ste zakrivali vi, ker ste ostali iz strahu pred zmotami nedelavnosti.

Odstop Salandrove vlade?

Kolin. Neki zaupnik »Kölnischer Ztg.« je izvedel po nekem merodajnem italijanskem poslancu, da namerava odstopiti Salandrova vlada in da se je zato vrnil nepričakovano italijanski kralj z bojne črte v Rim. Kot bodoči ministrski predsednik se imenuje Luzatti. Vzroki odstopa so različna mnenja v ministrstvu, izjalovljenje vojnega posojila, spor z Anglijo in nezadovoljnost naroda, ki se je razširila v najvišje politične kroge, kakor tudi padec Lovčena, kapitulacija Črnogore in ker grozi avstrijska ofenziva na italijanski bojni črti.

Poprave v cerkvi bosonožcev v Benetkah.

»Giornale d'Italia« priobčuje iz Benetk naslednje poročilo o podrobnostih letalskega napada z dne 24. oktobra na cerkev bosonožcev (degli Scalai) v Benetkah: V dneh pred vojno se je odstranilo iz cerkve vse premakljivo; tako se je rešila majhna slika Gian Bellinija, dragoceni svečniki od Murana in steklene kaméee, ki spadajo med najboljše primere steklene umetnosti settecenta. Avstrijska bomba je prodrla skozi sredo strehe v cerkev, prebila dve podstrešji in strop, na katerem je bila pritrjena Tiepolova slika, padla na tla in se ond razletela. Eksplozija je povzročila, da se je udrla streha (ki je imela že preje dve močni poprečni razpoki), poškodovala je kipe, zdrobila mnogobarvna marmorna tla. Stropna slikarija leži sedaj med opeko, kamenjem in lesovjem raztresena po tleh. Strešno tramovje grozi na raznih mestih, da se podre. Nekaj Tiepolove slike je ostalo samo tu in tam na mestih, kjer je strop slonel na stebrih. S popravami se je takoj začelo. Vsi deli, ki se groze podreti, se odstranijo. Poprava strehe, stropa in oken bo stala približno 40.000 lir. Na vprašanje, če bi bilo mogoče popolnoma ali vsaj deloma rekonstruirati stropno sliko, je profesor Fogolari, ravnatelj beneških galerij, dal negativen odgovor. Za slučaj, da bi se hotelo pozneje na cerkvenem stropu nadomestiti prvotno sliko s kopijo, je važno, da ima baje kipar Antonio dal Zotto v Benetkah lastnoroden posnetek v oljnatih barvi, ki se le v maloštevilnih podrobnostih razlikuje od velike prvotne stropne slike.

Beda v Italiji.

Luĝano. Posl. Fabriola, navdušen Salandrov pristaša, razvija v nekem neapeljskem listu strašno sliko o razmerah v Italiji. Letina je bila slaba, položaj ljudstva je neznosen. V mestih je sicer več dela, a plače se niso povišale, da si so strašno poskočile vse cene živilom. Najslabše je v južni Italiji. Najvišje cene žita in premoga so narod strašno razljutile proti Angležem.

Strašna železniška nesreča v Italiji.

Veliko ljudi mrtvih in ranjenih. Milan, 21. jan. (K. u.) »Secolo« poroča, da sta pri Palermu zopet trčila dva vlaka. Veliko ljudi je mrtvih in ranjenih. Škoda je ogromna.

Kino na bojni črti ob Soči.

Trst. Na željo namestnikov žene Fries-Skene so zgradili na treh vozeh kino, ki bo prirejal predstave na soški bojni črti službe prostim vojakom.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. jan. Veliki glavni stan: Nobenih posebnih dogodkov. Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 19. jan. Dopoldansko poročilo: Tekom noči precej hud topovski boj na raznih delih fronte. Sicer nič važnega.

Večerno poročilo: Med Oise in Aisne so naše baterije razrušile sovražne strelske jarke pri Moulin-Touvent. V Campagne in Woevre je naperila naša artiljerija svoje delovanje proti različnim točkam sovražne fronte. V Vozeih pri Metzeralu je ogenj naših topov močno poškodoval sovražno baterijo.

Belgijsko uradno poročilo.

Danes je artiljerija le malo delovala. Obstreljevali smo Dixmuiden.

Šepasta spomladanska ofenziva zaveznikov.

Amsterdam. Londonsko in pariško časopisje je tolažilo svoje nepotrpežljive bralce s splošno ofenzivno spomladni za-hodu, vzhodu, jugu in na jugovzhodu, a zdaj, ko se bliža pomlad, se že umika. »Times« si ne obetajo od vseh nameranih napadov odločilnega uspeha in se vračajo k stari teoriji o izčrpanju. Neki londonski vojaški kritik računa, da mora propasti Nemčija med majnikom in oktobrom, češ, da je izgubila samo mrtvih 3 milijone vojakov in da mora računati z mesečno izgubo 20.000 mož. Nemški polom, piše »Times«, se ne bo mogel potem več zadržati.

Angleška zbornica.

London, 20. jan. (Kor. ur.) Minister Grey je izjavil v poslaniški zbornici, da poda izjavo o blokadi bodoči teden. Chamberlain je poročal, da se je angleška osvobodilna armada vsled boljšeje vremena približala na 7 milj Kut el Amari, do postojank pri Essinu, kjer se še niso spopadli. Posvet o posameznih točkah vojaške službene predloge so rešili po razpravi, ki je trajala štiri dni. Sprejeli so vse paragrafe brez izjeme z veliko večino.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 20. januarja. Turški glavni stan poroča:

Kavkaška bojna črta.

Včeraj se ni pripetilo nič važnega izvzemši, da smo približno en polk sovražne konjenice, ki je nameraval napasti naše postojanke s protinapadom prisilili, da se je moral umakniti.

Dardanelska bojna črta.

Neka križarka in nek monitor sta nekolikokrat ustrelila na okolico Tekeburnua in Sedilbaha. Naše topništvo je odgovarjalo. Sicer se nič ne poroča.

Carigrad, 21. januarja. (Kor. ur.) Agence telegraphique Milli javlja: Glavni stan poroča:

Dardanelska bojna črta.

Včeraj popoldne sta ena sovražna križarka in en monitor oddala kakih 30 strel na okolico Alci-tepe in Teke-burnu in sta nato vsled ognja naše artiljerije odpulili. Sicer nič novega.

Ruska oklopnica poškodovana.

Carigrad. Pri Bosporu je pred kratkim turška bojna ladja »Sultan Yavuz« z dvema streli zadela in poškodovala rusko oklopnico »Carico Marijo«.

Turki zasedli Miandoab.

Carigrad. »Ag. Tel. Milli« poroča s perzijski meje: Turški prednji oddelki so s pomočjo mohamedanskih borilcev zasedli 6. januarja Miandoab. Sovražnik, ki je izgubil mrtve in ranjence, je bežal v Maragho in se umika tudi iz Seldosa. Zadnje turške zmage v Aserbejdžanu zelo vplivajo na rodove. Turškim četam se pridružuje vedno več borilcev.

Praska ob prekopu Suez.

Luĝano. (K. u.) List »Oranie« poroča iz Kaira o boju manjših turških oddelkov z angleškimi četami ob Sueškem prekopu. Angleži so izgubili 62 mrtvecev in ranjenec.

Krepak nastop proti Egiptu.

Bukarešt. Poroča se, da krepko napreduje nameravana akcija proti Egiptu. Turške čete so prodrle že več kilometrov, ne da bi zadele na odpor. Z merodajne strani se ta vest še ne potrjuje.

Egiptanske železnice v vojaški upravi.

Bukarešt. Angleške vojaške oblasti so prevzele v Egiptu vse železnice v lastno upravo.

Angleži zasedli mesto Sultanabad.

Teheran, 21. jan. (K. u.) Reuter poroča: Naši so zasedli Sultanabad. Sovražnik in nemški konzul sta bežala v Burudjird.

Vojni svet zaveznikov v Londonu.

Curih. Anglija je, kakor se trdi, delala na to, da se skliče v London skupen vojni svet, da se zavzame stališče z ozirom na nov položaj, ki ga je povzročila kapitulacija Črnogore in vsled tega nastale težave v Albaniji. Italija se je navrnost branila, da se udeleži posveta, Rusija pa sploh niti

odgovorila ni. Le Francija je izjavila, da načelno soglašajo, če se vrši posvet v Parizu, a Anglija ni pritrnila, vsled česar niso izpeljali načrta.

London. (Kor. ur.) Reuter: Posveto vanja vojnega sveta so končana, kakor se trdi. Francoski ministri so se vrnili domov. Reuter je pooblaščen izjaviti, da je obisk nameraval v Parizu pričete posvete glede na popolno skupnost vojskovanja nadaljevati. Razpravljali so o zadevah splošnega značaja, o mornariških, vojaških, gospodarskih in o diplomatičnih vprašanjih. A tudi o podrobnih tehničnih stvarih. Posveta se niso udeležili le ministri, marveč tudi posebno prizadeti zastopniki raznih ministrstev. Sklepi morajo ostati tajni, a lahko se približe, da so glede na nadaljevanje vojske in o njenih mogočih posledicah popolnoma edini.

Luĝano. Rimska »Tribuna« poroča, da se je vojni svet v Londonu pečal predvsem z albanskim vprašanjem. Posvet so predvsem sklicali radi obupnih poročil iz Črnogore. Bolj kot kedaj se čuti zdaj potreba, da nastopa spozrazum enotno. — »Secolo« opozarja, da je dokazal dogodek s Črnogoro napake, ki jih je storil sporazum na Balkanu, ki so še večje, kakor se je sodilo do zdaj. Če je res, kar trde oficijozni listi, da Italija ni pomagala Črnigori, ker je znala za izdajalstvo in ni hotela v past, se mora zdaj obrniti ost in se mora vprašati, če bi bila pomagala Italija Črnigori, bi ne bilo prišlo do kapitulacije.

Ostrejša angleška blokada.

London, 21. januarja. (Kor. ur.) Reuter poroča: Predlog, ki predlaga ostrejšo blokado in bo v sredo predložen zbornici, se glasi: Ker je zbornica zvedela, da se v nevtralne države, ki meje na sovražnika, uvažajo velike množine takega blaga, katerega rabi sovražnik za nadaljevanje vojne, zato se poziva vlado, da blokado napravi čimbolj učinkovito, ne da bi s tem motila normalen uvoz nevtralcev za domačo potrebo.

Berlin, 20. januarja. (Kor. ur.) Dopisnik Wolffovega urada poroča iz Washingtona: Kakor se sliši nameravajo zavezniki blokado razširiti na evropske nevtralne države z ostro uporabo nauka o zadnjem kraju namembe. Zakaj se ta stvar še ni izvršila, bosta vzrok Francoska in mogoče tudi Italija, ki se nočeta sprijazniti z angleškim naziranjem o pravicah vojujočih. V Ameriki presoajo to vprašanje z veliko previdnostjo in sodijo, da bo v kongresu nastalo razpoloženje proti Angleški. Ententini diplomati skušajo sedaj ugotoviti silo ameriškega razpoloženja in pričakujejo da bo Amerika dobila podporo v ostrib protestih Holandske, Švedske in morda tu di Norveške.

Na Francoskem pravijo, da bi jo na ta način sosednje dežele Belgija, Španija in Italija lahko v bodoče odrezale od Amerike. Angleži pa pravijo, da se mora taka nevtralna pristanišča, kakor je holandski Rotterdam in švedski Malmö med vojno v vsakem oziru smatrati za nemška pristanišča in le, če se tudi ta pristanišča zapre, morejo zavezniki upati na dejansko izstradanje Nemčije in Avstrije. To naziranje ima med zavezniki večino.

Začetek ostreje blokade.

Melbourne, 21. januarja. Reuter poroča iz avstralskega glavnega mesta: Nek razglas prepoveduje vsak izvoz na Holandsko.

Kdaj se odloči Amerika?

Amsterdam, 21. januarja. (Kor. urad.) Washingtonski dopisnik »Times« poroča: Kakor se sliši, misli Amerika z odpošiljavijo odgovora na zavezniške glede konterbande počakati, da Angleži izpremene blokado in Američani to izpremembo natanke proučijo.

Angleška izstradalna vojna.

Rotterdam, 19. jan. Londonske »Central News« poročajo: Angleška vlada je odklonila dovoljenje, da bi se iz Amerike izvažalo mleko v Nemčijo, in sicer tudi za »Rdeči križ« ne.

Na morju.

Decembra potopljene sovražne ladje.

Dunaj. C. kr. kor. urad je dobil z merodajnega mesta seznam v mesecu decembru potopljenih sovražnih ladij, ki poda pregledno sliko o uspešnem delu zvezne mornarice in kaže, koliko je izgubil sovražnik trgovinskih ladij. Po tem seznamu, ki obsega le nedvomno dognane izgube, je izgubil sovražnik 24 ladij s 104.466 tonami. Dejansko je izgubila sovražna trgovina znatno več, ker še niso predloženi zanesljivi podatki o izgubah, ki so jih povzročila trčenja ladij, mine, razbitja ob skale in druge nesreče. Kolikor je mogoče pregled iz poročil časopisov, se povišajo izgube sovražnika na vsaj 130.000 ton.

Potopljen angleški parnik.

London, 21. jan. (K. u.) Angleški parnik Southland je bil potopljen dne 17. t. m. Posadko so izkrcali, en mornar je mrtev.

Dnevne novice.

— **Pohitite z obnovitvijo naročnin!** Vsem onim cenj. naročnikom, ki še doslej niso obnovili naročnine na »Slovenca« za leto 1916., naznanja uprava, da se pošiljanje časopisa ustavi prihodnji teden, ako dotlej ne dojde denarno nakazilo. V svojem lastnem interesu naj se torej požuri vsak, da ne bo nepotrebnega ustavljanja. Dokodaj ima kdo plačano naročnino, je razvidno na vsakem naslovnem listku. Konecno še opozarjamo, da traja pošiljatev po poštini položnici v tem času še več dni, kot sicer in da torej uprava ne more ustreči takoj drugi ali tretji dan.

— **»Domoljuba« št. 1** dopošljemo vsem novim naročnikom tekom prihodnjega tedna.

— **Avstrijski Nemci in bodočnost.** Sicer smo o tem že poročali, pa bo vseeno prav, da še enkrat objavimo, kar je »Nemška narodna zveza« ravno kar proglasila za politični program avstrijskih Nemcev. Dne 19. januarja je posl. dr. Groß na dunajskem zborovanju rekel o bodoči ureditvi Avstrije: Že septembra 1914. je nemška narodna zveza začela določevati nemške zahteve. Takrat smo postavili čisto določna, kratka načela, katera smo nato razširili, spomladi letošnjega leta pa smo postavili čisto določene zahteve, katere smo predložili ustavnim stranki gosposke zbornice, vladi in krščansko socialni stranki. Da moremo skupno nastopati s krščansko socialno stranko, smo se dogovorili in sporočili avstrijski in skupni vladi sledeče: 1. zbrati vse sile, da se ozdravijo socialne in gospodarske posledice vojne, 2. vztrajati pri zvezi z Nemčijo, ki se je v tem času tako izkazala, 3. stremeti za tesnejšo gospodarsko združenje med Avstroogrsko in Nemčijo, ki naj se po gospodarskem razvoju izpremeni v carinsko in trgovsko zvezo, 4. trgovske pogodbe s tretjimi državami naj se sklepa le skupno z Nemčijo in zagotovi naj se primerne trge, 5. Ustavo naj se izpremeni, v kolikor se je pokazala potreba, 6. doseže naj se tudi drugačen poslovnik za državni zbor, 7. Nemcem v Avstriji naj se zagotovi ono mesto, kakor to zahteva državni interes, 8. Državna uprava naj se reformira, 9. Avtonomija dežel naj se razširi, 10. Uvede naj se nemški prometni jezik v taki meri, da bo popolnoma odgovarjalo potrebam države in urejene uprave, pri čemer pa naj se v jezikovno mešanah deželah jezikovne potrebe drugonarodnega prebivalstva upoštevajo v šoli in uradu, 11. Zagotovi naj se nemški značaj nemških dežel in nemških delov kake dežele, v prvi vrsti Dunaja, 12. Dobo za urejevanje gospodarskega razmerja z Ogrsko naj se podaljša. Nemška narodna zveza ima pa še posebne želje, za katere ni dogovorjeno sodelovanje kršč. socialcev. »Nemška narodna zveza« je tudi pogosto stopila v zvezo s krogi v nemški državi. V letu 1915. je bilo več pogovorov med poslanci »Nemške narodne zveze« in poslanci nemškega državnega zbora. Dogovorili so se o celi vrsti zahtev, ki jih bodo enako tako v Avstriji kakor tudi v Nemčiji stavili za združenje obeh držav. Delo »Nemške narodne zveze« ni bilo brez uspeha... — tu je nekaj vrstic pobral cenzor. — Na zborovanju so tudi govorili o vzhodno judovskem vprašanju in to za slučaj, če se prikopli del ruske Poljske, in ustanovili so poseben pododsek za notranjo kolonizacijo.

— **Novi minister za Hrvatsko.** Cesar je odsvolil ministra za Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo grofa Teodorja Pejacevicha in grofa Tiszo od začasnega vodstva poslovl ministrstva za Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo in je imenoval višjega stoljškega predstojnika v Sremu in v mestu Zemun Emeriha pl. Hideghety za ministra brez portfelja za Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo. Lastnoročna tozadevna pisma objavi uradni list 22. januarja. Kakor znano, so grofa Pejacevicha, ki je pred vojsko potoval v francoske toplice Vichy, Francozi vsled vojne internirali. Vrniti se ni mogel domov in prevzeti svoje posle, vsled česar se je moral zopet imenovati hrvaško-slavonsko-dalmatinski minister.

— **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: stotnika 97. pp. Rudolf Stefič in Cecilijan Lenarduzzi, nadporočnik 87. pp. Franc Pavlin, stotnik 87. pp. Filip Dušek in poročnik 3. pp. Maks Colnerič. Najvišje pohvalno priznanje sta dobila nadporočnik 1. sap. bat. Alfonz Stergar in poročnik 87. pp. Viljem List. Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil sanitetni praporščak 97. pp. Jaromir Kovarna. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja 7. lov. bat. Franc Filipič. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil četovodja 25. polj. top. p. Lesjak Iv. Viteški križ Fr. Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil polkovni zdravnik 4. dom. p. dr. Ervin Plaschke, pri 26. dom. p. Cesarsko pohvalno priznanje sta dobila major 23. dom. p. Avgust Skabar in poročnik 26. dom. p. Iv. Horak.

— **Imenovanja v armadi.** Za poročnike so imenovani: Friedl Julij, Pavlič Jernej,

Gmajner Anton, Stefanciosa Ante, Bezjak Adolf, Šilih Avgust, Krulej Adalbert, Lukner Franc, Cepuder Alfonz, Uršič Julij, Jurko Vid, Pihlar Franc, Bende Franc, vsi pri 26. domobr. pešpolku.

— **Umrli je v Mariboru** predvčerajšnjim po daljši bolezni veleč. gospod stolni kanonik Jernej Voh in je bil danes pokopan. Rajni kanonik je bil rojen 24. avgusta 1844 v št. Ilju pri Velenju, v mašniška bil posvečen 1. septembra 1867, stolnim kanonikom pa je bil imenovan 10. decembra 1901. V prejšnjih letih je blagi rajnik pridno dopisoval našemu listu, čegar zvest naročnik je bil iz prvega početka. S pokojnikom je izgubila lavantinska škofija vzornega duhovna, vsestransko do pozne starosti neumorno delavnega, z besedo in peresom. Prezaslužnemu pokojniku najbližji spomin!

— **Oblastveno dovoljenje za javne zbirke.** Neka današnja naredba notranjega ministra urejuje javno pobiranje za vojno-preskrbovalne namene. Javne zbirke, produkcije, predstave ali zabave, javna predavanja ali prodajanje ali razpošiljanje predmetov za namene vojne preskrbe se sme razglašati ali prirejati samo z oblastvenim dovoljenjem, pa naj tako prireditelj pripravljiva kak odbor za vojno preskrbo, ali vojaški oddelek, privatna oseba, društvo ali časopis. Politična okrajna oblast bo le tedaj dala dovoljenje, če je zbirka res potrebna in bo med pričakovanimi dohodki in zneskom, ki pride v korist vojne oskrbe neko primerno razmerje. Kdor bi tako prireditelj razglasil ali priredil ali že kako sedaj pričetno zbirko nadaljeval brez oblastvenega dovoljenja, tega čaka kazen od 50 do 5000 K ali zapor od 3 dni do 3 mesecev. — Ona podjetja, ki so tako dovoljenje dobila od te ali one strani, morajo zaprositi za novo dovoljenje in sicer v teku 4 tednov, če zbirka do tedaj ne bo končana. Naredba upa, da bo nova ureditev čuvala preizkušeno požrtvovalnost prebivalstva in dosegla velike uspehe, ker se bodo sredstva bolj pametno izrabila.

— **O razširjenju dolžnosti vojnih dajatev do 55. leta** izvaja »Zeit« s poučene strani: Prebirali in prežetrirali seveda dolžnosti vojnih dajatev podvrženih oseb ne bodo, pozvani bodo kratkim potom v službo. Začetkom vojske so bili splošno vpeljani znaki, a zdaj so jih polagoma opustili.

— **Vojaški testamenti.** Ker se čisto ne more poskrbeti za varno hrambo vojaških testamentov, je vojno ministrstvo odredilo, da se lahko vsakdo posluži centralnega katastra za testamente (Dunaj VI, Mariahilferstrasse) na dvojen način: 1. Vsakdo, pa naj bo vojak ali civilist, lahko z navadnim pismom naznani, kje se nahaja poslednja volja vojaka, nakar to zaznamuje v centralnem katastru. To naznani lahko napravi testator ali tisti, ki hrani testament. Naznani vojaških oseb je pristojbin prosto, druge osebe morajo plačati 1 K. 2. Vse vojaške osebe (tudi črnovojniki) in vojaški zavodi morejo med vojno sestavljene ali sprejete testamente poslati temu katastru v brezplačno hrambo. V življenju so vse zaznambe strogo tajne in zato se naznani potuje le na izrecno željo. V slučaju smrti pa se zapuščinskim sodiščem in dednim interesentom dajejo primerna pojasnila.

— **Cerkveni koncert v Novem mestu.** Cerkveni koncert priredi slavna godba c. in kr. 87. pešpolka dne 23. januarja 1916 v kapiteljski cerkvi v Novem mestu s prijaznim sodelovanjem gospe Pavle Lovše in cerkvenega mešanega zbora. Vzpored: 1. Wagner: Poročna godba iz Parsivala. 2. Bach: Sarabanda, za godala. 3. Sattner: Arija iz Oratorija Assumptio, poje gospa Pavla Lovšetova. 4. Massenet: Angelus. 5. Händel: Largo za violino solo, orkester in orgle. 6. Gounod: Bariton solospjev z orkestrom. 7. Keler Bela: Molitev Rakocsy. 8. Händel: Slavnostni zbor iz oratorija »Mesija«. 9. Beethoven: Sonata za godala. 10. Haydn: Arija iz oratorija »Stvarjenje«, poje gospa Pavla Lovše. 11. Kienzl: Blagor jim, ki jih preganjajo. 12. Kremser: Hvalnica. 13. Gruber: Credo in Sanctus iz pastoralne maše op. 45., mešan zbor, orkester in orgle. 14. Cesarska. — Začetek ob pol 5. uri popoldne. — Cene: Sedeži po 3, 2 in 1 K. Stojšča po 50 vin. Preplačila se hvaležno sprejmejo. — Vstopnice se bodo prodajale v soboto in v nedeljo dopoldne v knjigarni J. Krajec nasl. in v nedeljo popoldne v zakristiji v kapiteljski cerkvi. — Čisti dohodek se bode porabil za podporo vdov, sirot in invalidov III. armadnega zbora. — K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi prošt. dr. Seb. Elbert.

— **Iz italijanskega ujetništva** je pisal minuli teden svoji sestri Mariji Costantini v Trstu njen brat Ciril Vidič iz Kanala, ki je služil pri 17. pešpolku, 9. stotnija. Ujet je bil 18. decembra 1915. Piše, da je zdrav. Toliko naznanje staršem in drugim domačim ter sorodnikom.

— **Deželna gospodarsko-pomožna pisarna** za vpoklicane vojnike in Ljubljani (sodna palača), daje brezplačno pravno pomoč in zastopstvo v zasebnopravnih zadevah vpoklicancev in njih svojcev.

— **Roparji v reški okolici.** Orožništvu dohajajo od 1. t. m. ovadbe o zločinah neke roparske tolpe, ki so jo ustanovili ciganski rodovi. Roparji so zadali neki ženski, ki so ji oropali kožo, s sekirami štiri težke rane, nekega pastirja so večkrat ranili z noži, dokler ni onesvestil, nakar so mu ukradli dve ovci. Zdaj so ustanovili oddelek 300 orožnikov in vojakov, ki zapre mejo, da roparska tolpa ne bo mogla uiti.

— **Imenovanje v državni železniški službi.** Adjunkt Viljem Keler, predstojnik železniškega postajnega urada v Bohinjski Beli je imenovan revidentom, asistent Edward Repovš pri želez. obratnem uradu v Ljubljani pa adjunktom.

— **Ponesrečil se je** dne 2. novembra 1915 v rudniku št. 2 v Baltic, Mich. v Ameriki J. Mušič, doma iz Trzina. Vsula se je nanj plast kamenja in ga pokopala. Našli so mrtvega. V domovini zapušča ženo in tri otroke.

— **Omejitev pri prodaji izločenih eraričnih konj.** Višje armadno poveljstvo je sporazumno s poljedelskim ministrstvom objavilo, da smejo v vojni stoječi vojaški oddelki in zavodi na dražbi ozir. konjskim mesarjem "prodati, odnosno pobiti samo one konje, katerih ni maralo prevzeti poljedelsko ministrstvo in ki so bili za vsako drugo porabo spoznani kot nesposobni. Konjski prekupci so pri teh kupcijah izključeni.

— **Glede dobivanja semena za zelnjavo iz Nemčije** so izdana nova določila. O tem dobe kranjski interesente informacijo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **Poduradniške izkušnje v državni stavbi službi** je uvedlo ministrstvo javnih del. Novo vstopivši bodo lahko, če so prišli z vojske, položili izkušnjo, ko so služili eno leto začasno v kategoriji slug.

— **Poštni in brzojavni promet z Grško** je do preklica ustavljen.

Ljubljanske nov.ce.

— **Iz šentjakobskega prosvetno društva** ima jutri v nedeljo 23. januarja ob 6. uri zvečer svoj letni občni zbor. K obilni udeležbi vabi uljudno — odbor.

— **Iz magistratskega gremija.** Pakičevo ustanovo za onemogle obrtnike dobi g. Krašovec. — Kupi se nekaj slik, ki jih je naslikal o internirancih na Gradu neki Toman iz Amerike, ki je bil tudi na Gradu interniran. — Amaliji Žerjav se dá uporabno dovoljenje za vilo ob Bleiweisovi cesti in Marmontovi ulici. — Dovolji se »Gospodarski zvezi« napravu ledenice. »Gospodarska zveza« je izjavila tudi, da je pripravljena vogal, ki sega ob njenem posestvu v Bleiweisovo cesto, odstopiti brezplačno, ako se ji dovoli uvoz z Bleiweisove ceste. Se principijelno sprejme. — Plakatovanje za 1. 1916. se dá Mateliču za 200 K. — Obč. svetovalec Štefe je predlagal, naj se pregledajo vsa pota in prehodi v tivolskem gozdu in popravijo. Župan je obljubil, da se to zgodi.

— **Iz Padel je junaške smrti za cesarja** in domovino na italijanskem bojišču v času 4—13. novembra lanskega leta Ivan Ravnikar sin c. kr. davčnega nadupravitelja v pok. gospoda Fran Ravnikarja iz znane ljubljanske rodbine.

— **Iz Umrli so v Ljubljani:** Jernej Štrekelj, bivši delavec, 66 let. — Avgust Mendaš, sin železniškega sprevednika, 18 mesecev. — Marija Ambroz, prodajalka kruha, 63 let. — Anton Bončina, pivovarniški uslužbenec, 48 let. — Ana Kure, poljska dninarica, 39 let. — Marija Lutman, posestnikova žena, 37 let. — Franciška Trdin, postrežnica, 76 let. — Valentin Modic, mestni ubožec, 81 let. — Jožefa Knap, žena strojevodje, 35 let. — Marjan Ločniškar, sirota, 10 mesecev.

— **Iz Pozor!** Stranke se v lastnem interesu opozarjajo, da naj se čimprej odzovejo uradnemu pozivu ter naj prostovoljno prinesejo prodat posodo, ki je določena za vojne namene ter si nakupijo potem nadomestilno. Povdarjamo, da se prostovoljno oddana posoda plačuje dražje, kakor bi se pa plačala potom rekvizicije. Posodo sprejemajo Stefan Nagy na Vodnikovem trgu, Fran Štupica na Marije Terezije cesti in Alojzij Sušnik na Zaloški cesti, kamor se naj prinaša. — Izveček tozadevne ministrske odredbe: 1. Izdelovalci in trgovci imajo za sedaj iz svojih zalog oddati tretjino predmetov navedenih v minist. ukazu z dne 23. septembra 1915, št. 283 drž. zak. 2. Imetniki gostiln, krčm, pekarnj, slaščičarn, nadalje društev, ki dele jedi in pijače, izvzemši društva z dobrotelnim namenom, pa polovico naslednjih predmetov kuhinjskega posodja (kotlov za kuhanje in vkuhanje in za sladoled, loncev, kozic, ponev, roč, modlov itd.) in preproste namizne hladilnice, skled, tas, skodeljice, svečnikov itd. od bakra, tudi pocinjene ali z drugimi kovinami prevlečene. Pod št. 1 navedenega posodja in orodja (izvzemši pasarsko blago, kakor skleda za prikuho itd.) iz čistega niklja, kuhinjskega orodja (možnarjev, tolkačev, kotličev, preprostih svečnikov, izvzemši pločevinaste svečnike, likalnikov, tas i. dr.)

iz medi. 4. Kotlov za vkuhanje sadja iz bakra ali medi. 5. Preprostih medenic za žrjavico ali za ogenj in preprostih postavkov za pred peč iz bakra, medi, bron, tombaka. 6. Medenih utežev posameznih težkih po ½ kg in več z bakrom, medjo, bronom, tombakom ali nikljem zgolj prevlečenih ali popločenih predmetov iz drugih tvarin ni treba oddati. Tretjina ali polovica se preračuni po teži posameznih kovinskih vrst v teh mejah sme posestnik voliti, katere predmete hoče oddati. Ti teži se prišteje ona teža, glede katere se posestnik izkaže, da jo je brezplačno prepustil »Patrijski zbirki kovin za vojno«, ali da jo je prostovoljno prodal delniški družbi »Kovinska centrala« ali njenim v nakup posebe pooblaščenim prodajalcem. Od te tako dognane vsote je vzeti tretjino ali polovico in od nje je odšteti zgoraj omenjeno težo, da se določi količina, ki jo je oddati.

— **Iz Sumljiv pes.** Danes jutraj se je v Šolski dvorovi priklatil nek srednji, rumeno-rjav pes brez znamke ter se začel zaletavati v ljudi, da bi jih ogrizel. Tam službujoči policijski stražnik je dobil neko železno žico, da bi ga ujel. Pri tem pes skoči vanj in ga ugrizne v prst na desni roki. Nato pa priskoči mesar Novljan in z nekim železnim drogom psa ubije. Sumljivega psa je odpeljal konjač.

— **Iz Ena izmed onih treh žensk,** ki so v ponedeljek, 17. t. m., ob pol 7. uri zvečer v Ljubljani na glavnem kolodvoru poleg mene čakale vlaka in se odpeljale, se vljudo prosi, da oni moj paket v belem zavrtku, v katerem so bile knjige, razglednice in roženvenci in ki ga je ona v naglici po pomoti vzel seboj, blagovolji proti povrnitvi stroškov poslati na moj naslov, ker mi je dotična oseba znana. — Marija Bizjak, trgovka s knjigami, Kranj, Gorenjsko.

— **Iz Dražba stavbnih parcel.** Dne 25. t. m. dopoldne ob 10. uri se bodeta pri c. kr. okrajni sodniji v Ljubljani, soba št. 16, prodali na javni dražbi iz konkurznih mase po pokojnem dr. Evghenu Gallatiji dve stavbni parceli v Poljanskem predmestju. Parceli ležita v delu mesta, kjer se je v zadnjem času sezidalo mnogo vil, kar znači, da je lega parcel lepa in zdrava in da bodo v kratkem času dosegle veliko vrednost. Vsled njihove nizke cenilne vrednosti, t. j. vlož. št. 224 st. parc. 194/11 le 21.210 K in vlož. št. 224 st. parc. 194/12 pa le 14.210 K, se tem potom pozivljajo vsi oni, ki hočejo svoj denar plodonosno naložiti, da se ob gori navedeni uri udeležijo dražbe.

— **Iz Izgubljenost.** Dne 1. januarja 1916 se je od Zalaznika na Starem trgu do Šentpeterskega mostu izgubila večja svota denarja. Pošten najditelj naj to odda policiji.

Požar v mestu Molde. — Celo notranje mesto v nevarnosti.

— **Adlesund, 21. januarja.** (Kor. ur.) Na nekem lesnem skladišču je izbruhnil v mestu Molde požar, ki se je hitro razširil. Celo notranje mesto se nahaja v nevarnosti.

Primorske nov.ce.

— **Gorica, 17. jan.** Danes smo imeli prav lep, solnčen, a mrzel dan; ceste so se posušile. Minula noč je bila popolnoma mirna, tako, da se je človeku zdelo, kakor bi bil drug svet ali pa konec vojske. Toda popoldne je bilo teh misli konec, ko je sovražnik od 3. do 4. ure pošiljal v mesto granate in šrapnele. Na Travniku je granata udarila na dvorišče kavarne »Evropa« in ubila delavca, ki spravljal v kraj ruševine, ki so jih napravile prejšnje granate. V Rožni dolini je ubilo eno ženo in enega otroka. V Gorici in okolici se je vino zelo podražilo. Kmetje nimajo nič več vina. Zelenjavo je dobiti na trgu prav poceni, n. pr. zelje, radič, repa itd. Pisalnih potrebščin, kakor razglednic, pisemskega papirja, svečnikov i. dr. je dobiti povsod; s tem trgujejo ženske in otroci, ki imajo čas, in sicer postavijo mizo ali stolico za kak bolj varen vogel in »botega« je gotova.

— **Gorica, 18. jan.** Tudi nocojšnja noč je bila mirna, le zgodaj jutraj je Italijan zopet poslal nekaj granat in je bila v Kočevju nekoliko ranjena ena ženska, en preših pa ubit. Drugače je bilo podnevi mirno. Jajca so v Gorici po 40—44 vin. komad. Sedaj prodajajo začasno v Magistratni ulici konjsko meso po 1 K 60 vin. kg. Ravno tam so danes ceneje prodajali meso vola, ki ga je ubila granata. Tujci, ki pridejo v Gorico, strahoma hodijo po ulicah in si ogledujejo poškodovane, porušene in zgorele hiše. Ako jim še zažvižga nad glavo granata, jo bojazljivejši kar hitro odkurijo iz mesta. Pogumnejši si pa vse dobro ogledajo, zmažejo z glavo in pravijo: O Gorica, Gorica, tako lepa si bila še pred kratkim, a kakšna si sedaj! To je plačilo regnicolov, ki so dobro živeli v njej in mnogi celo obogateli.

— **Umrli je v celovski vojaški bolnici** sapper Jožef Slejko iz Gorice, star 40 let.

— **Preč. g. Ivan Kren, dekan monfalkonski** živil Predsedstvo preč. goriškega knezo-

nadškofijskega ordinariata nam je sporočil to-le o njem: Njegova sestra gospica Josipina Kren, učiteljica v Radgoni, je dobila od nježe že tretje pismo. Prvo njegovo pismo je dobila koncem septembra 1915, ko je bila njiju mater v Radgoni najbrž vsled žalosti umrla, zvedevši iz časnikov, da je bil njen sin ustreljen. Bil je res od italijanske vojaške oblasti obsojen na smrt, a pomiloščen. Gnali so ga baje zvezanega proti Italiji, dokler se ni na česti onesvestil. Vsled tega so ga provizorično internirali v Cervignanu pri tamkajšnjem g. župniku. Potem so ga odpeljali v S. Marina di Pisa in pozneje v Florenco, kjer sedaj biva v Convitto ecclesiastico Via Macchiavelli, kakor je sestri pisal dne 1. decembra 1915.

Iz ruskega ujetništva nam piše abs. jur. I. Furlanič, doma iz Dekanov v Istri. Prosi obvestila, kaj je z njegovimi starši, od katerih ni dobil še nobenega poročila. Naslov njegovega očeta je naslednji: I. Furlanič, mizar, Dekani, Istra. Obvestila je poslati na naslov: I. Furlanič, abs. iur. — vojen. plen., Jelec, Orlovska gub., Rusija. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil te dni Janez Perko podomače »Kovač« iz Poljan št. 35 nad škofjo Loko po dolgih 13 mesecih ter piše svoji sorodnici Neži Čadež v Ljubljani, da je še živ in zdrav, dasiravno je mislila njegova soproga kakor tudi vsi ostali, da ga je objela za časa obleganja Przemysla smrt.

Književnost.

»Cvetje z vertov sv. Frančiška«, znano glasilo udov III. reda in najstarejši slov. ascetični list, ki je dozdaj izhajal v Gorici, se sedaj tiska in izhaja v Kamniku na Kranjskem, ker v Gorici ni mogoče in sicer so v Kamniku izšli zaostali zvezki za lanske tečaj 1915., trije združeni (6—8, 9—10, 11—12) in prvi zvezek novega, 33. tečaja za l. 1916. Znanprej bo list redno izhajal vsakega prvega dne v mesecu. Naročnina je odselej določena na 2 K. Tisti naročniki, ki še niso prejeli zvezkov za lanske tečaj in vsi, ki bi se hoteli na novo naročiti, naj se kmalu oglašajo v Kamniku (Kranjsko) na upravnistvo »Cvetja«.

— »Ilustrirani Glasnik« št. 21 ima sledeče slike: Perast v Boki Kotorski. — Pehota in topništvo naše vojske napade črnogorske pozicije. — Naše vojno brodogoj. — Pogled na Belgrad pred napadom na mesto. — Pogreb ob Drini. — Vojni kurat Leopold Turšič. — † Fran Povše. — Padli junaki. — Božičnica za ranjence v vojaški bolnici v ljubljanskem Marijanišču. — Vodni ambulančni (premostiljiv) mahn v Zvorniku na Drini ob srbski meji. — Slovenec na patrulji, prvi v boju z Lahom. — Bratianu, rumunski ministrski predsednik. — Skudulis, grški ministrski predsednik. — Take Jonescu, rumunski politik v službi Rusije. — Grške čete čuvajo glavno pristanišče v Solunu. — Predsednik združenih ameriških držav Wilson z nevesto gđ. Gait-ovo na obisku svetovnih iger v Filadelfiji. — Grško pristanišče Kavala, nasilno zasedeno od čet entente.

Razpožetje v Italiji.

Iz Italije je došel neki nevtralec, ki je zadnje leto prebil v Italiji, odkoder ravno prihaja. O razpoloženju v Italiji pripoveduje to-le:

Danes si je že cela Italija na čistem, kako težkih žrtev jo stane vojska. To je zato važno, ker se je javno mnenje v Italiji pred vojsko udajalo zmoti, da bo Italija v najkrajšem času, takorekoč v diru opravila z Avstrijo. Senator Mazza je še kratko pred vojsko v javni senatovi seji naglašal, kako »ugodna prilika« je sedaj, da se brez žrtev uresniči narodne aspiracije; člani vlade so še sredi meseca maja z apodiktčno gotovostjo trdili, da bo vojska najdlje v petih mesecih končana. Sedaj pa teče že osmi mesec in Italija še nima drugega pokazati nego poraze, na katerih podrobnosti se sicer vedno zopet izgovarjajo, katerih splošne dejavnosti se pa sedaj italijansko ljudstvo kljub besedičenju časopisja polagoma zaveda. Vsa mesta so napolnjena z ranjenci in organizacija za njih nego ni povsod najboljša. Pa tudi drugače se čuti vojska. Rim je zvečer temen in tudi v vaticanu morajo ugasniti vse luči ali pa okna tako zadelati, da ne prodira noben žarek svetlobe.

Avstrijski letalski obisk v Genovi je povzročil veliko paniko. Dejansko so bile poškodbe vsled ognja in eksplozij zelo velike. Da bi se panika ne zanesla v druga mesta, je posegla italijanska vlada po jako drastičnem sredstvu. Ustavila je enostavno promet v Genovo ter ga otvorila zopet šele tedaj, ko so bile največje poškodbe že popravljene.

Proti navijanju cen je skušala italijanska vlada pomagati na ta način, da je odredila, da se imajo za moko, kruh, jajca, testenine in meso obdržati iste cene kakor so bile pred vojsko. Kdor zahteva višjo ceno, se kaznuje. Na ta način so živila še precej poceni, a naredba ima seveda to posledico, da se ljudstvo ne vzgaja k poštenosti ter se niti ne zaveda,

da ime sedaj svojo porabo drugače urediti nego pred vojsko. Cene za premog in les, za katera naredba ničesar ne določa, silovito rastejo.

Od duhovnikov so oproščeni vojaške službe samo župniki in škofje, vsi drugi za vojaško službo sposobni morajo služiti pri saniteti, ako so se že v miru javili za to, drugače pa z orožjem.

Čisto izredn je bil vtis, ki ga je v Italiji povzročila črnogorska kapitulacija; učinkovala je kakor udarec s kolom.

Razna poročila.

Tunici in Alžirci kličejo Turčijo na pomoč.

Carigrad, 22. januarja. (Kor. ur.) Šejk Salin iz Tunisa je v imenu odbora za neodvisnost Tunisa in Alžira brzojavil Enver paši, da prebivalstvo obeh dežel ne more več prenašati tuje francoske vlade in ropa svojih pravic po Francozih in da želi, naj se obnovi samostojnost obeh dežel pod vlado Kalifa.

Amerika in osrednji državi.

Berlin, 21. januarja. Iz Washingtona se poroča, da so sedaj odstranjena vsa nesporazumljenja med Ameriko in osrednjima državama.

Wilsonov prijatelj obiskuje ameriška veleposlaništva.

Berlin. (K. u.) Wolff poroča: Nasproti Reuterjevemu poročilu se pribeje: Polkovnik House ni pooblaščen za navodila samo veleposlanikom Združenih držav v Londonu in v Parizu, marveč tudi veleponiku v Berlinu. Koncem tega tedna (poročilo je naslovljeno z 20. t. m.) pride polkovnik House v Pariz, kjer ostane štiri ali pet dni, nato se pripelje čez Švico v Berlin, kjer ga pričakujejo koncem bodočega tedna. V Berlinu ostane morebiti pet do šest dni. House bo gost ameriškega veleposlanika.

Redovniške izpremembe v Sveti deželi.

Amsterdam, 19. januarja. »Tijd« poroča iz Jeruzalema: Na papeževo prošnjo je turška vlada dovolila, da smejo italijanske misijonarke zapustiti sv. deželo. Že trikrat so bile v Jaffi, a so se morale vselej vrniti v Jeruzalem, ker niso našle ladje. — Deset avstrijskih in nemških frančiškank je preko Carigrada in Male Azije odpotovalo v sv. deželo.

Zarota proti Juanšikaju.

Kolin. »Eschanye Telegraph« poroča iz Pekinga, da so odkrili zaroto proti Juanšikaju, ki so ga nameravali zarotniki umoriti. Bombe in razstrelivo so položili pod palačo, ki so jo nameravali razstreliti. Zaprli so veliko oseb.

Proti zapravljenosti z ljudmi.

Bern, 21. januarja. (Kor. ur.) Charles Humbert svari v pariškem »Journalu« proti zapravljenosti s človeškim blagom in zahteva, naj vse može, ki niso porabljeni ali potrebni na bojni črti, pošljejo domov. Nadaljuje: Francija je nosila glavno breme vojske, ker je prelila največ krvi. Pravica ji gre, da jo čuvaro. Francija se ni nikdar obotavljala, kadar so jo opozarjali na njene dolžnosti. Pomislimo naj tudi nekoliko na tiste, ki so jih prevzeli nam nasproti.

Fleksenski prelaz zasnežen.

Iz Bregeca se poroča: Večinoma v skalo vsekana cesta, ki se iz Stubna na arlberskem prelazu odcepi na Fleksenski prelaz (zveza z Lechtalom), je popolnoma zasnežena; prehodna je les s smučmi. V Zürsu leži 1 m 40 cm snega.

Podpora naše vlade žrtvam povodnji na Nizozemskem.

Haag, 21. januarja. (Kor. ur.) Avstrijski konzul je izročil v imenu avstrijske vlade zunanjemu ministru 1000 kron. v svojem imenu pa 100 nizozemskih goldinarjev.

Angleški lord o trgovini po vojski.

London, 20. januarja. (Reuter). V svojem govoru v Edinbourghu je rekel lord Rosebery, da bo po vojni trgovina z osrednjima silama tako omejena, da bo čisto neznamenita. Pač pa bo trgovina imela široko polje z zavezniki in nevtralcii. Nemčijo bodo zmeli med neprodinim zidom Angležev in Francozov na zahodu in nepreglednim veletokom Rusov na vzhodu.

Norveški državni zbor odprt.

Kristiania, 21. jan. Kralj je otvoril storting.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 87. pešpolka.

Mrtvi: Inf. Abram Martin, Brežice; poddesetnik Abstint Ivan, Brežice; inf. Iv. Berkanc, Ptuj; inf. Berkovič Vinko, Bizeljsko; inf. Blaznik Josip, Braslovce; inf. Feliks Čaks, Šmarje; inf. Čauš Alojzij, Št. Jurij; inf. Čeh Franc, Ptuj; inf. Čuber Anton, Blanca; inf. Deutschmann Ignacij, Slovenjigradec; inf. Dolar Karel, Celje; inf. Dvoršak Ivan, Ljutomer; inf. Ermenc Ivan, Bočana; inf. Fajfar Josip, Ptuj; inf. Farkaš Ivan, Ljutomer; desetnik Fekonja Matija, Ljuto-

mer; inf. Ferles Josip, Šmarje; inf. Frajle Ernest, Trbovlje; inf. Fras Ivan, Ljutomer; inf. Furlan Franc, Mihalovec; inf. Fürst Alojzij, Ljutomer; inf. Geršak Mihael, Brežice; inf. Gigerl Gregor, Slovenjigradec; poddesetnik Grabner Jakob, Braslovce; inf. Gradišnik Ivan, Ptuj; inf. Gričnik Ivan, Konjice; inf. Grušovnik Ignacij, Celje; inf. Hammer Franc, Ljutomer; inf. Hamershek Valentin, Ptuj; inf. Holešek Jakob, Celje; inf. Horvat Matija, Polensak; inf. Hribernik Anton, Št. Ilj; inf. Ivnič Ivan, Zabukovje; Jagodic Martin, Ptuj; inf. Jakš Karel, Celje; inf. Javornik Franc, Slovenjigradec; inf. Junš Martin, Ptuj; inf. Högl Miroslav, Gradec; inf. Kokot Jakob, Ptuj; inf. Kos Peter, Konjice; tit. desetnik Koser Franc, Kapela; desetnik Kosec Ivan; poddesetnik Košenina Franc, Celje; inf. Kosi Franc, Ptuj; poddesetnik Kosi Josip, Ljutomer; inf. Košir Vinko, Konjice; inf. Kozelnik Rudolf, Slovenjigradec; inf. Kozinc Ivan, Brežice; inf. Kralič Alojzij, Ptuj; inf. Krajnc Konrad, Ptuj; inf. Krese Ivan, Celje; inf. Krlhank Ivan, Celje; inf. Križaj Anton, Slovenjigradec; inf. Kropelj Jakob, Sv. Kunigunda; inf. Krošelj Alojzij, Ptuj; inf. Kuvkovic Ivan, Št. Jurij; inf. Kukovič Ivan, Videm; desetnik Kump Leopold, Celje; inf. Kunsek Josip, Blanca; inf. Lečnik Josip, Teharji; rez. Legnar Franc, Slovenjigradec; inf. Legvart Karel, Teharji; inf. Lovrec Josip, Ptuj; inf. Lupše Franc, Celje; inf. Macun Jurij, Ptuj; desetnik Majerčič Ignacij, Ptuj; inf. Mazej Ivan, Slovenjigradec; inf. Metul Franc, Luče; inf. Mikolič Mihael, Brežice; inf. Mlakar Karel, Sv. Kunigunda; inf. Mostar Ivan, Slovenjigradec; inf. Marko Franc, Ptuj; inf. Murkovič Franc, Vel. Nedelja; inf. Mušel Ivan, Celje; inf. Napast Anton, Cirkovec; inf. Nežmah Franc, Ptuj; tit. narednik Novak Anton, Ljutomer; desetnik Ozek Franc, Celje; inf. Ožinger Anton, Ptuj; inf. Paučnik Filip, Ljutomer; inf. Pečovnik Jakob, Slovenjigradec; inf. Perc Josip, Blanca; inf. Petkovnik Anton, Celje; poddesetnik Piki Ivan, Celje; inf. Pisanec Ciril, ct. Jurij; inf. Plahuta Karel, Št. Jurij; poddesetnik Ploj Franc, Ljutomer; inf. Poglšek Fr., Celje; inf. Pojer Peter, Judenburg; inf. Požarnik Mihael, Slovenjigradec; inf. Prah Franc, Ponikva; inf. Prislant Martin, Celje; inf. Radi Jernej, Brežice; inf. Rakovnik Jurij, Paka; inf. Ramšak Franc, Paka; inf. Reberšek Ivan, Brežice; inf. Rusnik Alojzij, Konjice; inf. Sabernik Franc, Slovenjigradec; inf. Safošnik Alojzij, Ptuj; inf. Sajko Vinko; inf. Schmitt Mihael; inf. Šuran Al., Ptuj; inf. Sevršek Franc, Celje; inf. Skok Ivan, Ptuj; inf. Šlahtič Štefan, Maribor; inf. Slatinšek Marko, Celje; inf. Šmid Franc, Ptuj; inf. Sotošek Ivan, Brežice; inf. Spindler Ciril, Ljutomer; inf. Sporn Franc, Celje; inf. Stalekar Anton, Slovenjigradec; inf. Stergar Ivan, Brežice; inf. Tadin Anton, Ptuj; desetnik Ternik Heliodor, Slovenjigradec; inf. Trop Jurij, Ptuj; inf. Ula Blaž, Celje; četovodja Urlep Ivan, Celje; četovodja Urnaut Roman, Slovenjigradec; inf. Vovkan Josip, Slovenjigradec; inf. Vodenik Franc; inf. Vogrinec Andrej, Ptuj; inf. Voh Franc, Šostanj; inf. Vovk Franc, Brežice; desetnik Vrečko Franc, Celje; inf. Vres Jurij, Ptuj; inf. Vajda Ivan, Ptuj; inf. Založnik Alojzij, Konjice; četovodja Zinko Franc, Dobrova; inf. Zupan Franc; inf. Zupanc Mihael, Celje.

Kdor je občutljiv v spodnjem delu telesa in trpi vsled zaprtja, naj nikar ne rabi močno učinkujočih čreves dražečih odvajalnih sredstev, temveč le Fellerjeve lagodne odvajajoče, neškodljive rabarbara-kroglice z zn. »Elza-kroglice«. Pomagajo takoj in so najboljša odvajalna sredstva. 6 škatlic pošlje za 4 K 40 v poštne prosto lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 285 (Hrvaška). Kdor boče imeti zanesljivo, dobro učinkujoče domače zdravilo, naj istočasno naroči tudi Fellerjev fluid iz rastlinskih esenc z zn. »Elza-fluid«, 12 steklenic 6 kron prosto poštne.

Wertheim blagajna dobro ohranjena se ceno prod. 189

Franca Jožeta cesta 10, prtl. desno.

Pojasnilo.)

Z ozirom na naznanilo, objavljeno v Vašem časopisu v več številkah, naznanja g. Miha Omanen, mlajši v Višnjagori, da je samo on pooblaščen od zveze avstrijskih predilcev v Trautenu, nakupovati predivo na Kranjskem in noben drugi, kar je bilo pred kratkim napačno objavljeno, popravilam resnici na ljubo sledeče: Ni res, da bi bilo pred nekaj časa radi nakupovanja prediva v časopisih kaj napačno objavljeno, res je pa da je bilo taisto sporočilo v listih popolnoma pravilno, ker sem bil za nakupovanje prediva, od centralne zveze avstr. predilcev v Trautenu jaz prvi imenovan in sicer z dekretom z dne 8.10 pr. l. kar je razglasilo čisto pravilno si. c. kr. okrajno glavarstvo v Liti. J.

Sele potem, ko sem jaz nakupovanje prostovoljno odložil, ker mi pogoj nakupovanja niso ugalali, dobil je zastopstvo g. Miha Omanen, mlajši.

Ali pa plačuje predivo producentom po predpisanih maksimalnih cenah, se boče že doglalo.

Z odličnim spoštovanjem

Miha Omanen nasi.

F. S. Skrabar,

— Višnjagora. —

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika trdke Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vjudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Dež. gledališče

Kino CENTRAL

Sobota 22. Nedelja 23. Ponedeljek 24.

Učinkovita veseloigra seziye:

„Zmagala na vsej črti!“

Veseloigra v 3 dejanjih Margarete Lindau-Schulz, insceniral Bernhard.

Kot baronica Luzy in baron Luz dražestna Tatjana Irrah. Kot „Grol z vlasuljo“ g. Frankenstein.

Brita, kočarjeva hči.

Drama v 3 dejanjih z Gudrum Boulberg in Gregers.

Najnovejše tedensko vojno poročilo.

Predstave:

ob delavnikih ob 4., 1/2. 6., 7. in 1/2. 9. uri. — Ob nedeljah in praznikih ob 1/2. 11., 2., 1/2. 5., 6., 1/2. 8. in 9. uri.

U soboto 22. ob 1/2. 5. pop., v nedeljo 23. ob pol 11. dop. in ob 2. popoldne, v ponedeljek 24. ob 1/2. 5. popoldne predstave za mladino

Išče se proti ugodnim pogojem

izurjen kočijaž

ako mogoče oženjen, vojašine popolnoma prost in z dobrimi pričevanji. — Nastop takoj. — Naslov pove upravnistvo lista pod št. 173. 173

Šartljeva moka brez vsakih kart

Samo pri meni lahko dobite vsako množino fine šartljeve moke. Samo en zavitek rabite za 1 šartlj brez kake druge moke, brez sladkorja, brez kvasa itd. Mnogo 100 zavitevov že razprodal. Ravne tako priložimo vsakemu navodilo! Moka ostane tudi delj časa, če so na suhem brani! Samo kratek čas bo še dobili, zato naročite takoj, a manj kot 3 zavitke ne morem poslati. Cena za 1 zavitek samo K 130. Pazite, da ne zamudite, ter da es pozneje ne bodete kesali!

Razpošiljalnica šartljeve moke

Ivan Urek, Borovlje, Koroško.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje, v Zgornji ali Spodnji Šiški, ali v najbližji okolici, čisto zdravnik za takoj event. 1. april t. l. — Ponudbe pod oznatbo »Snočno« 194 na administracijo lega lista.

Kupim po visoki ceni okrogel

kostanjev orehov jesenov

les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslati trditi:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.

100 litrov zdrave domače pijače,

ovozajoče, dobra in žejo gasilca si lahko vank sam priredi z malimi stroki. V ga logi so znani za ananasa, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatovec, pomarančnik, dišeča perla, vijenec. Ta pijača se lahko poleti razvaja hladna, pozimi pa vroča mesto ru- ma in aganja. Skuziti se ne more. Novei z naravnim navodilom stanejo K 4.00 franko po povestju. Na 5 takih porcij do- dam eno porčko. Za gospodarstva, tovarne, delavnice in, neopracenljive vrednosti, ker delavce ta pijača osvaja in ne upijani, vsled česar ne izgube nič na svoji delazmožnosti.

Jan Grolsch, dragerija „Pri angelu“, Brno 643. Morava.

Dobro izvežbana 184

prodajalka

Išče primerne mesto, bodisi na deželi ali v mestu. Prijazne ponudbe naj se blagovale poslati do 31. jan. t. l. na upr. tega lista pod šifro „Nujno 184.“

Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Mazilo za lase.

Dobiva se pri g. Anđ Križaj, Spod. Siška 222 ali pa v trafiki nasproti cerkve. Steklenica po 2 in 3 krone.

Prodajam lepo enonadstropno vilo, kupim

hišo na prometnem prostoru, oboje v Ljubljani. Ponudbe na poštini predal 47, Ljubljana. 188

Prodaja se stavbeno zemljišče

v večji meri, tudi prostor za kake večje delavnice ali tovarno, v bližini Ljubljane, na lepem suhem terenu. Ponudbe pod naslovom stavbeno podjetje 96 na upravo lista.

Pozor! Vse blago Pozor!

kakor tudi čevlje, dokler kaj v zalogi, brez zvišanja po stari ceni. Tudi zalogo nagrobnih vencev s trakovi in napisi. Prosim, prepričajte se! 1574
Uljudno se priporoča tvrdka
K. WIDMAYER, pri »Solncu«, za vodo.

Najcenejše dežnike in solenčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečasti duhovščini
Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,
Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4
Popravila točno in ceno.

V najem se dá event. tudi prodaj pod ugodnimi pogoji

hiša

v kateri je vpeljana trpovina z mešanin blagom, trafiko, žganjetočem in gostilno. Naslov pri upr. lista pod 139.

Odda se lepo 183 mehlovana soba

za dva gospoda na Dolenjski cesti 68 pri Neži Liberše (nasproti Jabačina).

Išče se v gospodinjstvu popolnoma izvežbana (oziroma gospodinjsko šolo dovršivša), izobražena, navedena, mlajša

gospodična

iz boljše hiše (rodbine) za v boljši državni službi stoječega veleposestnika. Ponudbe s podatki sprejema uprava lista pod številko 175.

Kupimo:

Breje krave, krave s teleti, plemenske vole, pitane vole, teleta za klanje, prašiče za špeh in peršut, breje svinje, plemenske prasce, breje koze, kozličke, ovce in belgijske zajce. 190

Ponudbe je pošiljati na naslov

Vnovčevalnica za živino v Ljubljani,
Dunajska cesta 29.

Večje stanovanje

Išče stalna, mirna stranka v Ljubljani za majski termin. Želi se ugodna lega, 4 do 5 sob s pritoklinami. Takojšnje ponudbe, ki se smatrajo za zaupne, naj se blagovolijo nasloviti na upravo lista pod št. 191.

Oddaja kovin.

Nakupovalnica za Ljubljano in okolico:

trgovina z železnino **ŠTEFAN NAGY**
Vodnikov trg št. 5.

Z 31. januarjem t. l. poteče rok za prostovoljno oddajo kovin. Vsakdo naj bi tedaj v svojem lastnem interesu ne oddajal kovine šele zadnje dni, ker bi radi prevelikega navala ne bilo mogoče, nadomestilnih predmetov pravočasno preskrbeti. Za kasnejšo oddajo kovin potom rekvizicije so določene znatno nižje cene.

Natančnejša pojasnila daje rade volje tvrdka

Štefan Nagy.

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par: Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevar, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Orlu“, Kamnik). 43

400 hl. belega in rumenega

Vipavca

naravnega se takoj prodaja po zmerni ceni. Vprašati pri Batfeli, Gorica, Stalna ulica št. 2. Tam je vzorec ali pri Valiču, zid. mojster, Skrilje.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Kalodont

novi zavoj.

Vsled sedanjih razmer smo primorani izpremeniti zavoje naše že blizu 30 let na prodaj postavljene

zobne kreme „Kalodont“

Mesto dosedaj navadnih pušic bomo sedaj razpečavali kremo v zganjenih kartonih, katerih risba in barva izpeljava je ista, kot naša tubna etiketa, ki je v vseh deželah postavno zavarovana.

Svetovnoznani in splošno priljubljeni „Kalodont“ pa bo prihajal na trg slejkoprej v nedosežni kakovosti.

F. A. Sarg-a Sin & Co.
Dunaj IV. Berlin.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše preljubljene nepozabne soproge, oziroma matere, sestre, tete in sinahe gospe

Marije Hafner roj. Juvan

za krasne poklonjene vence, vsem ki so spremili drago pokojnico v tako obilnem številu k večnemu počitku, kakor tudi gg. pevcem za ganljivo petje izrekamo tem potom našo globoko čutečo srčno zahvalo.

Škofja Loka, dne 21. januarja 1916.

Zalujoci ostali.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vojni Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vredno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. dec. 1915 K 94.299.233.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.833.922.—.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih pretalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Tvrška, Zaler & Co., v Ljubljani, Franc-Jožeta cesta št. 5, kupuje: jajca in krompir

na debelo. — Prosimo takojšnjih ponudb z navedbo cen. 150

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoč bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila: cenik se pošlje vsakomu zastonj in poštne prosto.

Prva tovarna ur JAN. KONRAD

c. in kr. dvorni založnik, Brdica št. 1223 (Češko).
Pristne nikeln. žepne ure po 4 20 K, 5.— K.
V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln. budika 2-90 K,
ure s kukavico 7 85 K, ure z nihalom 9.— K.
Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se za-
menja ali denar nazaj. 1278

Meblovana soba

na željo tudi nemeblovana se takoj odda v Kan-
diji št. 9 pri Novem mestu. — Polze se tudi v
Ljubljani škofja ulica v trgovini Strauss.

IGN. ŽARGI

„pri
nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3

Največja izbira raznega perila za dame in
gospode, potrebščine za šivilje in krojače, dalje
priporoča svojo veliko zalogo vojaških potreb-
ščin in sicer: pletenih srajc, spod. hlač, raznih
vrst nogavic (zoknov), dokolenice (Wickelgama-
schen), sviterjev, snežnih kap, rokavic, žilgre-
cev iz volne in bombaža.

Na debelo in drobno

Štambilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.

Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta št. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakovrstnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za steklarstvo v tugalni in
navadni ornamentiki, stavbo
ter portatno steklarstvo —
Zaloga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastonj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
pologo. 74

Volno

za snežne čepice,
nogavice,
žilgrejce i t. d.

priporoča

TONI JAGER,

Ljubljana, Židovska ul. 5.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1914. K 173.490.858.—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022.76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje,
naj se v lastno koristi obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastonj in
poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva.

43. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene, v državi zastopanih kraljevin in dežel
Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša **200.000 kron**

Srečkanje se vrši javno na Dunaju 10. februarja 1916. Srečka stane 4 krono.
Srečka se dobi pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 8, v loterijskih
kolekturah, tobakarnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, menjalnicah itd. Igralni
nacrti za kupce zastonj. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od general. ravnanstva državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije)

Dokler traja še sedanja zaloga se nudi najlepša prilika

za ugoden nakup čevljev po dosedanjih cenah, na kar se si. občin-
stvo opozarja z ozirom na to, da se usnje draži od dneva do dneva.

Zaloga „PEKO“ čevljev

Breg 20. nasproti sv. Jakoba mostu.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice,
snežne kučme, rokavice, žilgrejce, sviterje, pletene srajce in
spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

1926

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

Mlad vdovec

z večjim posestvom na Spodnje Štajerskem,
posedujoč 150.000 K gotovine, želi znanje int.
trgovsko naobrazene dame, četudi vdova z 1
otokom, v starosti 26 do 32 let, plemenitega
srca in lepe rasti, v svrhu ženitve. Prijazne
neanonimne ponudbe poleg slike, ki se vrne,
do 10. februarja 1916, z navedbo event. imo-
vine, na upravo „Slovenca“ pod št. 1000.
Tajnost umevno zajamčena.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv,
laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje. 1132

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinaj, čopiče za vsako
obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

HERBABNY-jev podfosforato kislí

apneno - železni sirup

Ta je že 46 let uведен, zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborna sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih. Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje

in glavna razpošiljatev:

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celoveu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikoveu in Volšperku.

Na III. mednarodni farmacevtski razstavi odlikovano s veliko zlato svetinjo.

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.)

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

HERBABNY-jeva

2264

aromatična esenca

že 48 let preizkušena, lajša bolečine in krepi mišice. Lajša in odpravlja bolešno stanje v členkih in mišicah kakor tudi nervozne bolečine. Nadalje je preizkušena kot oživljajoče in okrepčujoče sredstvo pri velikih naporih. Cena steklenici K 2-—, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ, VII./1.

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

Trstu, Velikoveu in Volšperku.

Kateri šivalni stroji so najboljši?**Samo „Gritzner“ in „Afrana“.**

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev

: Jos. Petelinc, Ljubljana :

sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mosta, levo za vodo, 3. hiša.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.**Mizarstvo.**

Popolna spalna
oprema za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalom

Zaloga otroških
vozičkov.

Cene
konkurenčne.

Blago solidno.

350 K**J. Pogačnik**

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanjim
viagateljem so za poši-

5 %

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno položi-
nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7½, 15 ali 22½ let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.

Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karel Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet
v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kano-
nik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat
v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravatelj trg. šole v Ljubljani;
Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v
Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gim-
nazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač.
oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbira

površnih iopic

za dame in deklice.

„Pri Škofu“.

Pred Skofijo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.

Podružnica tvrdke R. MIKLAUC.

izborna se je obnesla za vojake v vojski in

sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, inflekcij,

prsti, vratni in bolesti v hrsti

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment.capitoli
compos.Nadomestilo
za Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 80, 140, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno

v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,

Praga, I., Elizabetna cesta 8.

Dnevno raspošiljanje.

Izurjenega kletarja

dalje

sodarskega pomočnika

ali sodarskega učenca in

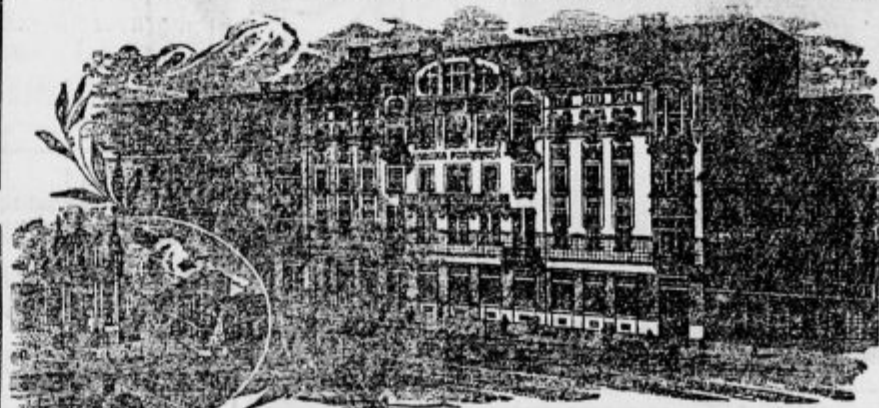
2 kletarska delavca

ter enega

kočijaža

(vsi vojaštva prosti) sprejme takoj tvrdka

M. Rosner & Co. Sp. šiška poleg piv. „Union“

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvi

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadržniki temveč

4³/₄ %**tudi cela dežela Kranjska****4³/₄ %**

ter jih obrestuje po 4³/₄ % brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih 100 K
čistih obresti 4.75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem junija
1915 čez 23 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohnan.
položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Schicht-perilo — Vojno-perilo

Najcenejši in najboljši način pranja:

Namoči perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom „Zenska hvala“.
Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljši Schichtovo milo znamka
„Jelen“ — je še potrebno, da se dobi najlepše perilo.

Prihrani delo, čas, denar in milo.

Ominol je najboljšo sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Schicht™ pralni prašek
Ženska hvala

Dobiva se povsod!

Schicht™ pralni prašek
Ženska hvala

Dobiva se povsod!